Sfântul ierarh Calinic de la Cernica şi Sfântul mucenic Sava Gotul (de la Buzău)

(11 şi 12 aprilie)

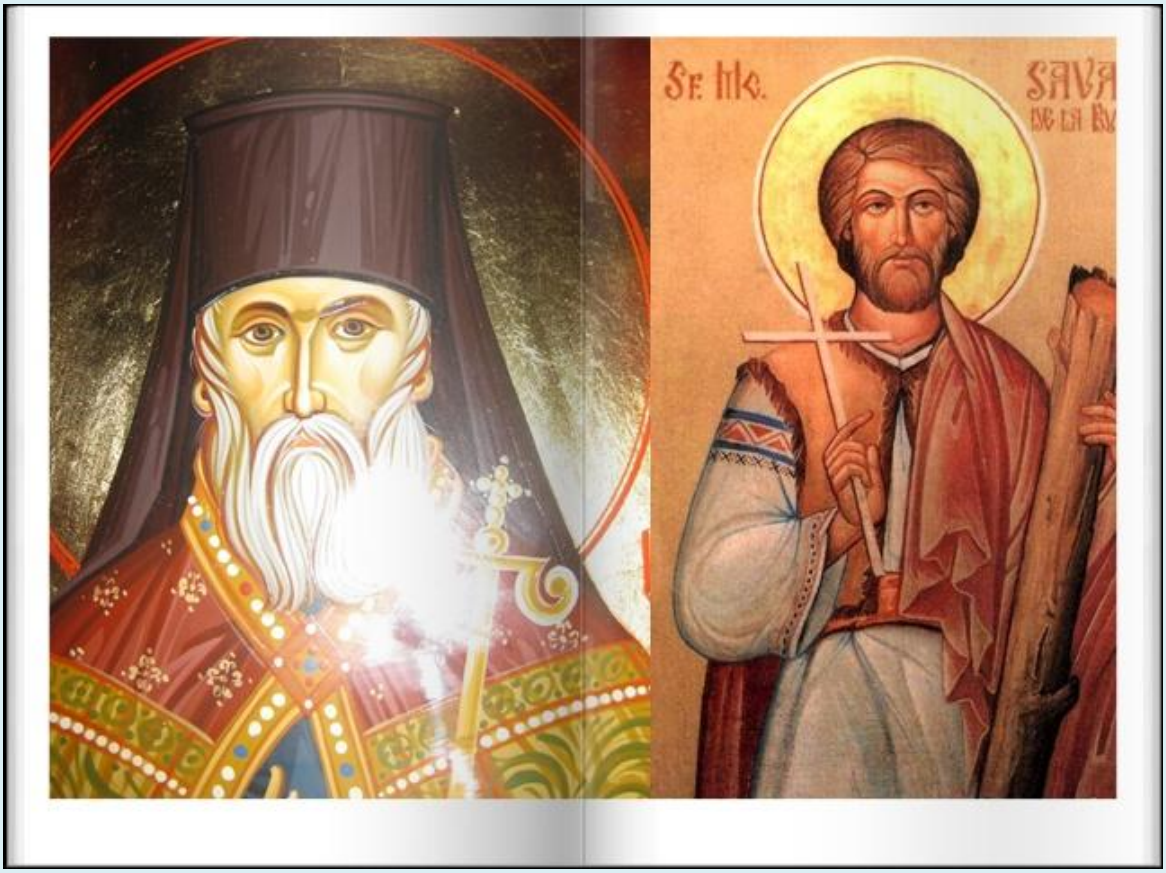

Sfântul Calinic de la Cernica (7 octombrie 1787 - 11 aprilie 1868) a fost un călugăr, ctitor de biserici, teolog, stareţ al Mânăstirii Cernica şi episcop al Râmnicului.

Sfântul ierarh Calinic de la Cernica (1787-1868) (11 aprilie):
https://www.academia.edu/42948411/Sf%C3%A2ntul_ierarh_Calinic_de_la_Cernica_1787-1868_11_aprilie_

https://www2.slideshare.net/steaemy1/sf-calinic-cernica/steaemy1/sf-calinic-cernica

https://archive.org/details/sf.-calinic-cernica

***

Sfântul Sava de la Buzău, cunoscut mai adesea drept Sava Gotul s-a născut în anul 334 în regiunea Buzăului, în apropiere de râul Mousaios (Buzăul de azi), din părinţi creştini şi a trăit în zona deluroasă a Subcarpaţilor de curbură. Actul său de

martirizare precizează că ar fi fost cantor sau dascăl în interiorul comunităţilor religioase de acolo. Este celebrat, în cultul român ortodox, la 12 aprilie (deşi apare alteori în dreptul zilei de 18 aprilie), iar conform calendarului romano-catolic, pe 28 aprilie.

Sfântul mucenic Sava Gotul de la Buzău (334 - †372) (12 aprilie):
https://www.academia.edu/42736541/Sf%C3%A2ntul_mucenic_Sava_Gotul_de_la_Buz%C4%83u_334_372_12_aprilie_

https://www2.slideshare.net/steaemy1/sfntul-mucenic-sava-gotul-de-la-buzu-334-372-12-aprilie/steaemy1/sfntul-mucenic-sava-gotul-de-la-buzu-334-372-12-aprilie

https://archive.org/details/sf.-sava-de-la-buzau

***

Sfântul ierarh Calinic de la Cernica (1787-1868)

(11 aprilie)

Acatistul Sfântului ierarh Calinic de la Cernica

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;

Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul
Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.

Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Condacele şi icoasele

Condacul 1

Pomenirea ta cea purtătoare de lumină, ierarhe Calinic, veseleşte sufletele celor credincioşi şi atingerea de racla sfintelor tale moaşte sfinţeşte simţirile şi dă-ruieşte tămăduiri; pentru aceasta, după datorie, te cinstim pe tine şi cu bucurie îţi cântăm: ***Bucură-te, Sfinte ierarhe Calinic, de Dumnezeu înţelepţite!***

Icosul 1

Adunarea îngerilor şi soborul oamenilor cunoscându-te ca pe un vindecător al bolnavilor, ajutător al săracilor şi îndreptător al monahilor, cel ce ai dus viaţa îngerească pe pământ şi prin nevoinţe şi fapte bune te-ai adus jertfă neîntinată lui Hristos, te laudă, o Sfinte ierarhe Calinic, şi cu dragoste grăieşte ţie:
Bucură-te, alesul lui Dumnezeu, plăcutul tuturor sfinţilor, lauda arhanghelilor şi bucuria îngerilor;
Bucură-te, veselia pruncilor şi mireasma chipului călugăresc;
Bucură-te, scutul şi acoperământul Cernicăi, ocrotitorul Bucureştiului, păzirea Frăsineiului şi lauda Râmnicului Severin;
Bucură-te, lauda cea mare, că, după darul lui Dumnezeu, cu cuvântul tău ai legat ca parte femeiască la Frăsinei să nu intre;
Bucură-te, că prin pilda vieţii tale eşti călăuză bună ostenitorilor în viaţa călugărească;
Bucură-te, că de mari daruri te-ai învrednicit, fiind bolnavilor tămăduire, orbilor vedere, surzilor auzire, muţilor grăire;
Bucură-te, izbăvitorul celor nedreptăţiţi, bucuria celor necăjiţi şi veselia celor ce nădăjduiesc întru tine şi te cheamă într-ajutor;

Bucură-te, îndreptătorul celor rătăciţi, ridicarea celor căzuţi şi vistieria faptelor celor bune;
Bucură-te, locaşul luminii celei dumnezeieşti, organ al Preasfântului Duh şi stâlp neclintit al Bisericii;
Bucură-te, bine-luptătorule, cel ce ai fost neînvins de furtuni şi de ispite;
Bucură-te, părinte, de trei ori fericite;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Calinic, de Dumnezeu înţelepţite!

Condacul 2

Văzând noi smeriţii pe părinţii tăi cucerindu-se şi afierosindu-te Domnului şi ştiindu-te noi pe tine, sfinte, că din braţele maicii tale ai avut inima locaş al Preasfântului Duh, prin care te-ai dovedit mare între aleşii lui Dumnezeu, pentru aceea şi noi, ca unii ce în Dumnezeu viem, trăim şi ne mişcăm, împreună cu părinţii tăi aducem Domnului toată slava, lauda, cinstea şi închinăciunea, zicând: ***pe Tine Doamne, Cel ce te odihneşti întru sfinţi binecuvântându-Te, Te adorăm, pe Tine Te lăudăm, Ţie îţi mulţumim, Ţie ne închinăm, în tot locul stăpânirii Tale, Ţie îţi aducem ale Tale dintru ale Tale, de toate şi pentru toate***, cântând: ***Aliluia!***

Icosul 2

Înţelegerea vieţuirii celei ascunse în Iisus Hristos căutând a o înţelege, ai alergat din tinereţe în ostrovul pustnicesc al celui prea cuvios şi sfânt părinte Gheorghe, stareţul de la Cernica, şi viaţa ţi-ai jertfit lui Hristos, făcându-te Biserica Preasfântului şi închinatului Său Duh; trupul ţi l-ai smerit cu privegherea, postul şi rugăciunea, punând tuturor simţirilor povăţuitor bun cugetul cel dinăuntru; ochiul ţi-a fost ferit de toată vederea cea vicleană şi auzul nestrăbătut de cuvinte deşarte, iar limba curată de vorbe necuviincioase; buzele curăţate de lauda Domnului, mâinile ferite de faptele rele, lucrând numai cele bineplăcute Domnului; toate mădularele şi gândul ţi le-ai întărit cu harul Sfântului Duh, binevieţuind în duhul curăţiei, al gândului smerit, al răbdării, al ascultării şi al dragostei. Drept aceea, acum cu îngerii în ceruri petrecând, primeşte de la noi laude ca acestea:
Bucură-te, diamantul răbdării în Ostrovul Cernicăi ascuns;
Bucură-te, cel în care lucrează Dumnezeu cel nepătruns;
Bucură-te, porumbelul Domnului, cel cu aripile Duhului mereu desfăcute;
Bucură-te, urmaş iubit şi moştenitor în virtute al stareţului cuvios Gheorghe;
Bucură-te, cel unit întru Dumnezeu cu duhovnicul tău, Pimen;
Bucură-te, cel pecetluit cu amândoi în pravilele călugăreşti;
Bucură-te, că de bunăvoia ta venind după Iisus, de tine însuţi te-ai lepădat;
Bucură-te, că, luându-ţi crucea ta, ai urmat lui Hristos fără întoarcere;
Bucură-te, că râvna asprimii tale celei de canon a uimit pe cârmuitori;

Bucură-te, că ai amuţit pe clevetitori, ajunând prin îndelungate postiri de câte 40 de zile;
Bucură-te, raiul fecioriei, întru care curăţia a odrăslit;
Bucurăte, pomul dragostei cereşti, că de dorul şi de focul dragostei prea dulcelui nume al lui Iisus ţi s-a mistuit inima;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Calinic, de Dumnezeu înţelepţite!

Condacul 3
Puterea Celui de sus adumbrindu-ţi inima ta, ai dorit, părinte sfinte, pe duhov-nicul tău Pimen, precum odinioară Ioasaf pe Varlaam, şi luând cu tine daruri de mult preţ pentru sfintele lui Dumnezeu locaşuri, ai pornit la Sfântul Munte al Atonului în căutarea lui acolo; apoi aprinzându-se în tine focul cel netrupesc de râvna sfântă pentru altarele Domnului, te-ai întors în patria ta, ***"grădina Maicii Domnului "***, cântând: ***Aliluia!***

Icosul 3
Având pe Dumnezeu cel în Treime închinat sălăşluit în sufletul tău, mare osârdie dovedit-ai părinte, în vremea stăreţiei tale, când cu lacrimi fierbinţi că-tre făcătorul de minuni Nicolae ţi-ai pus sufletul tău pentru ocrotirea mulţimilor flămânde şi înspăimântate ce alergaseră la tine îngrozite de urgia cea păgână, că, încă în priveghere fiind cu toată obştea ta, căruţe cu grâu în grabă şi soseau; iar oştile păgâne înţelegând ocrotirea cea de sus şi sfinţenia ta, s-au întors ruşinate, lăsându-ne amintire peste veacuri "fântâna turcului". Pentru aceasta, împreună cu cei trecuţi prin foc şi prin apă şi aduşi la odihnă, cântare de mulţumire înăl-ţăm şi cu dragoste grăim:
Bucură-te, asemănare cu Domnul prin iubirea de oameni, care suspină, însetează şi aleargă să vindece orice pătimire;
Bucură-te, milostivire de samarinean, ce arde pentru întreaga zidire;
Bucură-te, alinarea suspinului celor ferecaţi;
Bucură-te, căci cu măreţia gloriei braţului tău păzeşti pe fiii celor apăsaţi;
Bucură-te, văpaie dornică să ne îndrume;
Bucură-te, revărsare de har peste lume;
Bucură-te, cuibul celor înviforaţi;
Bucură-te, hrana celor înfometaţi;
Bucură-te, că ai scăpat de foamete şi de boală obştea creştinească din război;
Bucură-te, cel ce asemenea lui Moise te-ai arătat mare ocrotitor în primejdii;
Bucură-te, că şi tu ai împlinit faptele făcătorului de minuni Nicolae;
Bucură-te, limanul cel lin al gloatelor amăgite şi dosădite;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Calinic, de Dumnezeu înţelepţite!

Condacul 4

Vifor de gânduri despre sfârşitul veacului acestuia tulburându-te, îngeri cobo-rând din înălţimea Tronului Preasfintei Treimi ţi s-au înfăţişat, descoperindu-ţi taine asupra celor ce vor urma; şi ţie, celui ce iubeşti oamenii, ***ţi s-au arătat aevea ierarhul Nicolae şi marele mucenic Gheorghe, purtătorul de biruinţă, împreună cu prea cuviosul şi sfântul părinte stareţ Gheorghe***, poruncindu-ţi să zideşti slăvit locaş de închinare, liman de mântuire celor păcătoşi şi sfântă cetate cu viaţă de obşte, după dreapta rânduială, pentru ca să nu se strice chipul călu-găresc; de care descoperire încredinţându-te, îndată ai şi dat ascultare poruncii dumnezeieşti, cântând: ***Aliluia!***

Icosul 4

Urmând poruncii Sfântului ierarh Nicolae, cu bărbăţie ai zidit biserica Sfântului mare mucenic Gheorghe, în vreme de cutremure şi de răzmeriţe, lăsându-ne învăţătură, că de nu ne vom izbăvi de lenevire, de uitare şi de necredinţă, nu ne vom putea mântui; la care învăţătură luăm aminte, noi fiii tăi, cei ce ne rugăm să avem parte şi soartă cu toţi cei ce se tem de Domnul în adevăr şi păzesc porun-cile Lui; pentru aceasta îţi cântăm cu înţelegere, prea înţelepte, zicând:
Bucură-te, ochi al bisericii, mai dinainte văzător;
Bucură-te, vifor spulberător de pleava îndoielilor;
Bucură-te, veghetor neadormit sub candelă aprinsă;
Bucură-te, scaun al spovedaniei, ascultător de plângeri;
Bucură-te, duhovnicie aducătoare de îngeri;
Bucură-te, primăvară bine înmiresmată de balsamul rugăciunii înalte şi tăcute;
Bucură-te, că ai trecut prin "Raiul iubirii de virtute";
Bucură-te, bună sporire a casei lui Dumnezeu;
Bucură-te, podoaba cea cu har a neamului tău;
Bucură-te, că te-ai dovedit destoinic plinind măsura vârstei lui Iisus;
Bucură-te, bărbat împodobit cu slujirile depline;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Calinic, de Dumnezeu înţelepţite!

Condacul 5

Împotrivindu-te, părinte, uneltirilor lui faraon cel netrupesc, care voia să te piar-dă prin otrăvire, şi chemând prea dulcele nume al lui Iisus, ai învins răutatea aceluia, că glas din ceruri ai auzit întărindu-te şi vestindu-ţi că nu vei vedea moartea până ce nu vei fi ridicat la vrednicia arhieriei; iar noi pentru o biruinţă ca aceasta, aducând doxologia noastră cea după putere, mulţumim împreună cu tine Domnului celui Unuia, căruia se pleacă tot genunchiul al celor cereşti, al celor pământeşti şi al celor dedesubt, pentru toate pe care le ştim şi pe care nu le ştim, pentru binefacerile cele

arătate şi cele nearătate care s-au făcut nouă şi lăudând măreţia cea neajunsă a Dumnezeirii, cu veselie aducem Domnului cântare sfântă: ***Aliluia!***

Icosul 5

Dumnezeu cel negrăit şi necuprins cu gândul, nevăzut, neajuns, pururea fiind şi acelaşi fiind, Cel care a iubit lumea atât de mult, încât pe Unul-Născut Fiul Său L-a dat, ca tot cel ce crede într-Însul să nu piară, ci să aibă viaţă veşnică, Însuşi El, Păstorul cel Mare, te-a ales pe tine, în ceruri să întăreşti Biserica Olteniei. Drept aceea, şi domnitorul ţării, cu sfetnicii săi, următori făcându-se sfatului Celui de sus, te-au pus păstor al turmei celei cuvântătoare pe calea mântuirii. Deci şi noi fericiţi fiind de alegerea ta, ţie aducem laude ca acestea:
Bucură-te, bunule şi vrednicule păstor al Olteniei;
Bucură-te, fericit luminător al plaiurilor noastre;
Bucură-te, dreptarul vredniciilor arhiereşti;
Bucură-te, trimis al Preasfintei Treimi ca să ne păstoreşti;
Bucură-te, că în Iisus ai aflat adevăr şi temei;
Bucură-te, cel ce ai iubit cu dragoste fierbinte pe Domnul;
Bucură-te, că ai aflat tot rostul firilor lui Hristos;
Bucură-te, arhiereu ales şi cu bună biruinţă;
Bucură-te, înger pământesc de aspră nevoinţă;
Bucură-te, arhanghel izbăvitor din viclene curse împătimite;
Bucură-te, iscusit cârmaci al corabiei celei înduhovnicite;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Calinic, de Dumnezeu înţelepţite!

Condacul 6

Auzit-au vestea despre sfinţenia vieţii tale mulţimile dreptcredincioşilor şi, feri-ciţi fiind că le vine păstorul cel bun, te-au întâmpinat ca pe un trimis al cerului cu adevărat şi împreună cu îngerii înălţau în grai de sărbătoare cântare sfântă: Veniţi toţi credincioşii să lăudăm pe ierarhul Calinic, pe arhipăstorul Olteniei; să se bucure făptura şi să înflorească ca şi crinul; şi împreună să cântăm lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul 6

Următor Mântuitorului Hristos făcându-te, bunule păstor, te-ai arătat oglindă nepătată, chip al bunătăţii lui Dumnezeu, strălucire a luminii celei negrăite, mare ocrotitor al celor din nevoi. Pentru aceasta şi noi, cei ce tânjim după vred-nicia de a rămâne întru desfătarea luminii celei neapropiate, după datorie te cinstim pe tine şi luminat te lăudăm grăind:
Bucură-te, că prin iubire şi prin curăţie, pace şi armonie eşti asemuit a fi pecete a chipului dumnezeiesc;

Bucură-te, că eşti învăluit în strălucire de orbitoarea frumuseţe cerească negrăită a Schimbării la faţă;
Bucură-te, că n-ai adunat bogăţii pieritoare;
Bucură-te, că ai urmat sărăciei lui Hristos;
Bucură-te, ocrotitorul văduvei celei cuminte;
Bucură-te, părinte scump al orfanilor;
Bucură-te, cel ce aduci bucurie acolo unde-i întristare;
Bucură-te, că, chemându-te pe tine, zorile nădejdii se ivesc acolo unde este dez-nădejde;
Bucură-te, cel ce vesteşti pacea pe pământ şi bunăvoirea între oameni;
Bucură-te, ortodoxie, cu măreţie de vis;
Bucură-te, cel ce aprinzi lumină în sufletele întunecate şi robite;
Bucură-te, pildă a smereniei şi a iubirii de oameni celei negrăite;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Calinic, de Dumnezeu înţelepţite!

Condacul 7

Alergat-a la tine văduva cea împovărată de nevoi, care se mâhnise de ucenicul cel puţin milostiv; iar tu, **părinte**, binecunoscând lipsurile ei, ai înduplecat pe ucenic spre milostenie, ***înţelepţindu-ne şi pe noi, că în chipurile săracilor ne poate încerca însuşi Cel ce a plinit toată rânduiala părintească, Hristos Mân-tuitorul nostru***, care a şters toată lacrima de la toată faţa. Pentru aceasta, cu umilinţă aducem cântare de laudă lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul 7

Putere de sus primit-ai, bunule păstor, nu numai a certa pe diavoli spre a elibera făptura omenească, ci şi spre a statornici adevărul în obştea creştinească, încă şi putere de a preface rămăşiţele pământeşti ale celor morţi de mulţi ani şi nepu-trezite, precum şi apa a izvorî în locurile cele secătuite. Pentru aceste alese daruri, cu dragoste, prin noi, fiii tăi, făptura cea îndumnezeită te laudă grăind unele ca acestea:
Bucură-te, fulger ce arzi duhurile înşelăciunii;
Bucură-te, tunet ce risipeşti sfaturile minciunii;
Bucură-te, carte scrisă de Duhul Sfânt, căci cu darul înţelepciunii, al înţelegerii, al sfatului şi al tăriei te-ai înveşmântat;
Bucură-te, că ai sfărâmat prin ştiinţă şi evlavie şi prin temere de Dumnezeu puterile diavoleşti;
Bucură-te, cel ce ai vindecat în biserică pe femeia cea stăpânită de duhul ne-curat;
Bucură-te, că ai ridicat din neputinţă pe tânăra păstoriţă cea căzută;
Bucură-te, că de departe ai slobozit de diavolul cel cumplit pe fiul prietenului tău, dulgherul Costache;

Bucură-te, că, fiind pedepsită minciuna celui ce se prefăcuse mort, adevărul s-a statornicit;
Bucură-te, că s-a aflat izvor cu apă răcoritoare la schitul Frăsinei unde ai însemnat stânca;
Bucură-te, că, dezlegând blestemul, ai schimbat în ţărână trupul celui mort şi neputrezit;
Bucură-te, că din pricina suspinurilor smeritelor tale graiuri mulţimile au rămas înmărmurite;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Calinic, de Dumnezeu înţelepţite!

Condacul 8

Spăimântatu-s-au duhurile necurate numai auzind de numele tău, făcătorule de minuni, părinte Calinic; iar cei străini de cunoştinţa lui Hristos, cuceriţi fiind de virtuţile tale, se luminau botezându-se. Drept aceea, cunoscând că Dumnezeu primeşte rugăciunea ta precum a primit darurile lui Abel, jertfele lui Noe, arde-rile cele de tot ale lui Avraam, preoţia lui Moise şi a lui Aaron, cele de pace ale lui Samuel şi precum a primit de la sfinţii Săi apostoli închinarea cea adevărată, cu bucurie grăim: ***slavă Celui ce te-a prea slăvit, slavă Celui ce te-a încununat, slavă Celui ce lucrează prin tine***, şi cu toţi cântăm Domnului: ***Aliluia!***

Icosul 8

Aducându-ţi pururea aminte de porunca cea mântuitoare şi de toate cele ce s-au făcut pentru noi, de cruce, de groapă, de învierea cea de a treia zi, de suirea la ceruri, de şederea cea de-a dreapta şi de cea de a doua şi slăvită venire, ai fost Bisericii lui Hristos făclie purtătoare de lumină cât ai trăit pe pământ, părinte Calinic, iubitorule de oameni. Iar îndrăzneala către Dumnezeu şi după moarte ai dovedit-o, vindecând toată neputinţa şi toată boala credincioşilor. Pentru aceasta ia aminte la glasul rugăciunii noastre al celor ce, lucrând cu frică şi cu cutremur pentru a noastră mântuire, cu mare cinste, cu adâncă smerenie cântăm şi cu dragoste grăim:
Bucură-te, dangăt de clopot, ce ne glăsuieşti că toţi cei ce urmăm învăţăturilor divine întreolaltă suntem una şi cu Dumnezeu asemenea;
Bucură-te, far călăuzitor, ce ne îndrumezi să trăim viaţa în iubire şi pace, în cu-răţie şi în desăvârşită armonie a Preasfintei Treimi, a Unimii în Treime;
Bucură-te, blândeţe şi bunătate, cinste şi îngăduinţă;
Bucură-te, dragoste şi dreptate, răbdare şi recunoştinţă;
Bucură-te, trandafir al Noului Ierusalim;
Bucură-te, că noi bine ne simţim sub cârja păstoriei tale;
Bucură-te, crinul arhieriei cel cu plăcută mirosire;
Bucură-te, luceafăr dumnezeiesc, cu prea luminoasă strălucire;

Bucură-te, lumină biruitoare, necuprinsă de întuneric;
Bucură-te, făptură sfântă din creştet până în tălpi;
Bucură-te, cel ce cu nume de bună biruinţă eşti numit;
Bucură-te, vrednicule păstor al Bisericii de noi pomenit;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Calinic, de Dumnezeu înţelepţite!

Condacul 9

Toată firea îngerească se mira, prea cuvioase părinte, de râvna ta cea sfântă în a împodobi Biserica, mireasa lui Hristos, cu pravile de sfântă vieţuire, cu şcoli şi tiparniţe pentru înmulţirea cărţilor sfinte, care să fie spre slava lui Dumnezeu, pentru mântuirea sufletelor noastre, întocmai ca nişte râuri cu curgerile cu totul de aur, ce veselesc grădinile Raiului. Pentru aceasta, uimindu-ne de râvna şi de osteneala ta, cântăm lui Dumnezeu, Celui prea slăvit în sfatul sfinţilor: ***Aliluia!***

Icosul 9

Cu totul te-ai dăruit împodobirii scaunului arhieriei, nu numai cu viaţa ta cea plină de mireasma sfinţeniei, ci şi cu râvna zidirii de biserici, de şcoli şi spitale, de schituri şi mănăstiri, pentru ca noi toţi care ne împărtăşim din aceeaşi pâine şi din acelaşi potir, să fim uniţi unul cu altul prin împărtăşirea aceluiaşi Duh Sfânt, ca unii ce am aflat milă şi har, împreună cu toţi sfinţii care din veac au bine-plăcut Domnului şi cu tot sufletul drept ce s-a săvârşit întru bună credinţă, mai ales cu prea sfânta, prea curata, prea binecuvântata, slăvita Stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea şi pururea Fecioara Maria; pentru care cu bunăvoinţă te lăudăm, cântând şi grăind:
Bucură-te, cel ce în împodobirea Bisericii pe mulţi ai întrecut;
Bucură-te, că vestirea ta a străbătut dincolo de hotarele ţării;
Bucură-te, cel ce te-ai asemănat marilor ierarhi ai lumii;
Bucură-te, cel ce ai fost chemat de la cetele călugărilor;
Bucură-te, păstorul cel ales, care ai intrat prin uşa oilor în staul;
Bucură-te, cel ce ai adăpat turma cu apa cea vie din izvorul de apă nemuritoare întru viaţă veşnică săltătoare;
Bucură-te, cel ce înţelepţeşte te-ai logodit cu numele cel prea dulce al lui Iisus;
Bucură-te, Biserică prea doritoare să se cunune cu Hristos;
Bucură-te, că ostenelile tale au fost jertfite pentru bine, adevăr, frumos şi sfânt;
Bucură-te, strigă mănăstirile cele zidite de tine: Cernica şi Pasărea, Frăsineiul şi Episcopia Râmnicului;
Bucură-te, glăsuiesc cu veselie mulţimile de şcoli şi biserici, de schituri şi mănăstiri ctitorite de tine;
Bucură-te, strigă către tine cu recunoştinţă obştile călugăreşti de pe întinsul ţării ocrotite de tine;

Bucură-te, Sfinte ierarhe Calinic, de Dumnezeu înţelepţite!

Condacul 10

Vrând să-ţi mântuieşti turma cea încredinţată ţie întru păstorirea ta, ai plâns cu lacrimi, părinte prea cuvioase, văzând cu duhul înmormântarea părintelui Nicandru, cel rânduit de tine stareţ, la plecarea ta de la Lavra Cernicăi. Cunoscând gândurile pentru înălţarea ta ale ucenicilor tăi, i-ai povăţuit la smerenie, tăcere, aducându-le aminte de ceasul întrebării de la înfricoşătoarea judecată ce va să fie. Drept aceea, cu înţelepciune luând aminte la darul vederii tale celei duhov-niceşti, cu tine împreună cântăm în grai de sărbătoare lui Dumnezeu: **Aliluia!**

Icosul 10

Zid nebiruit te-ai arătat Bisericii lui Hristos, prea blândule părinte, ridicat la darul proorociei prin înălţimea înţelepciunii şi sfinţeniei tale. Pentru aceasta şi noi te rugăm să risipeşti de la noi întunericul înşelăciunii şi la primăvara lini-ştitei odihne cereşti să ne aduci cu căldura Duhului Sfânt, ca, încununându-te cu laudele ca şi cu nişte flori duhovniceşti, să te cinstim grăind:

Bucură-te, albina proorociei, cea aducătoare de miere duhovnicească;
Bucură-te, alăută a Duhului Sfânt, dulce viersuitoare;
Bucură-te, om ceresc şi înger pământesc, care pe cele viitoare le vezi ca şi cum ar fi de faţă;
Bucură-te, cărbune duhovnicesc al focului ceresc, dătător de viaţă;
Bucură-te, că ai prevestit sfârşitul vrajbei şi silniciei omeneşti;
Bucură-te, că ai văzut peste veacuri întronarea în lume a păcii dumnezeieşti;
Bucură-te, că ucenicii s-au întărit deplin în credinţă prin darurile tale;
Bucură-te, luminătorul celor săraci de cunoştinţă;
Bucură-te, început de vremi, de nădejdi şi de înviere;
Bucură-te, înflorire de muguri şi primăveri;
Bucură-te, cel prin care sunt risipite taberele tulburătorilor demoni;
Bucură-te, că prin tine s-au mântuit sufletele păstoriţilor tăi;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Calinic, de Dumnezeu înţelepţite!

Condacul 11

Spus-ai ierarhe prea înţelepte, ucenicilor tăi: ***Luaţi aminte de voi înşivă la cele ce cugetaţi în inimile voastre; să nu gândiţi deşertăciuni pentru că deseori ne învrednicim de soli cereşti, Maica Domnului cu sfinţii îngeri.*** Iar mai-nainte de mutarea ta la cele veşnice, înştiinţat fiind de către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu despre ziua şi ceasul ieşirii tale din cele vremelnice, ai făgăduit ucenicilor tăi că de vei avea ascultare înaintea lui Dumnezeu, te vei ruga pentru ei. Pentru aceasta, ***dă-ne şi nouă, cu rugăciunile tale cele bine primite, trecere fără***

primejdie prin marea vieţii, ca, ajungând cu inimi rănite de dor la lima-nul mânturii să înălţăm împreună cu tine lui Dumnezeu sfânta cântare*: *Aliluia!

Icosul 11

Arătatu-ţi-s-a însăşi Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, ierarhe mult-milos-tive, vestindu-ţi sfârşitul; şi, fiind înştiinţat mitropolitul Nifon despre plecarea ta din viaţa aceasta şi venind el la tine cu smerită dragoste, ai spus că "şi pentru Nifon este nădejde de mântuire" şi ai proorocit că la şapte ani când tu vei fi dez-gropat, Nifon va intra în mormânt. Aceasta întâmplându-se întocmai, cu sme-renie te lăudăm, zicând:

Bucură-te, cel ce te aşezi în soborul celor sfinţi;
Bucură-te, că te veseleşti cu sfinţii părinţi;
Bucură-te, moştenitorul Bisericii celei triumfătoare din cer;
Bucură-te, ajutătorul Bisericii celei luptătoare de pe pământ;
Bucură-te, smirnă cu dumnezeiască mireasmă a Liturghiei;
Bucură-te, că împreună cu tine, toată suflarea şi toată făptura laudă măreţia cea neajunsă a Dumnezeirii;
Bucură-te, că acum te desfătezi în frumuseţile Raiului;
Bucură-te, că te bucuri luminat în cămara împărătească;
Bucură-te, cu Vasile, Grigorie şi Ioan Gură de Aur al Bisericii luminător;
Bucură-te, dulce chemător al împărăţiei cereşti, fluier păstoresc;
Bucură-te, că Cel fără de moarte te-a învrednicit de lumina cea lină;
Bucură-te, iubit arhiereu al prea curatei şi neprihănitei Fecioare, care luminezi pe cele întunecate şi aduni pe cele risipite;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Calinic, de Dumnezeu înţelepţite!

Condacul 12

Minune s-a văzut la trecerea ta din viaţa aceasta, părinte prea cuvioase, că ţi s-a prelungit viaţa, după dorinţa ta, până la slujirea Sfintei Învieri, în care zi săr-bătorim omorârea morţii, sfărâmarea iadului, începutul altei vieţi veşnice şi, rugându-te în paraclisul chiliei tale, ai luat Sfintele Taine; apoi pecetluindu-te cu semnul Sfintei Cruci ai zis: ***"Sfântă Cruce, ajută-mi!", "Slavă lui Dumnezeu pentru toate!" şi "Să ne vedem în Rai!"*** Şi dându-ţi sufletul pe braţele ucenicilor tăi şi Lumina cea negrăită asupra fiinţei tale strălucind, ai trecut la cele veşnice, împreună cu îngerii cântând: ***Aliluia!***

Icosul 12

Cel ce prin curăţia vieţii tale celei îngereşti te-ai învrednicit a vedea prea fericita faţă a Treimii celei de o fiinţă şi nedespărţită şi neîncetat te rogi pentru buna sporire a Bisericii lui Hristos, pe care din fragedă vârstă şi până la sfârşitul vieţii tale cu

multe osteneli ai sprijinit-o, ***făcătorule de bine al sufletelor noastre, ie-rarhe Calinic de Dumnezeu încununate, primeşte lacrimile noastre de mulţumire pentru tot darul cel bun şi tot darul cel desăvârşit mijlocit nouă de sus de la Părintele luminilor; pentru care cu dragoste te binecuvântăm***, grăind:
Bucură-te, cel ce ai aflat comoara din Evanghelie;
Bucură-te, că pe aceasta ai câştigat-o cu osteneli călugăreşti;
Bucură-te, cerbul cel sprinten al munţilor duhovniceşti;
Bucură-te, prieten iubit al puterilor îngereşti;
Bucură-te, că ai împodobit haina de nuntă, cu virtuţile tale;
Bucură-te, că acum vezi pe Acela de care erai dorit;
Bucură-te, privitorule al celor ce nu se pot rosti în graiuri omeneşti;
Bucură-te, că acum ai descoperit tainele cele dumnezeieşti;
Bucură-te, ogorul cel cu bogată rodire al Semănătorului ceresc;
Bucură-te, rugătorule fierbinte pentru a noastră mântuire;
Bucură-te, comoara virtuţilor creştineşti la lume împărţită;
Bucură-te, icoana firii omeneşti celei îndumnezeite;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Calinic, de Dumnezeu înţelepţite!

Condacul 13 (de trei ori)
O, prea luminate părinte ierarhe Calinic, primeşte smerita noastră rugăciune, precum Mântuitorul a primit cei doi bani ai văduvei, şi cere pentru noi dar şi putere, ca toate poftele trupeşti călcând, să vieţuim în bună cinstire şi curăţie, agonisind iertare de păcate şi trecere fără primejdie în ceasul morţii, şi când vom trece noi întru nădejdea învierii spre viaţa de veci, pururea să ne desfătăm de prea fericita faţă a lui Dumnezeu Celui în Treime închinat şi slăvit, cântându-I cu toţi sfinţii: ***Aliluia!***

Apoi se zice iarăşi:

Icosul întâi
Adunarea îngerilor şi soborul oamenilor cunoscându-te ca pe un vindecător al bolnavilor, ajutător al săracilor şi îndreptător al monahilor, cel ce ai dus viaţa îngerească pe pământ şi prin nevoinţe şi fapte bune te-ai adus jertfă neîntinată lui Hristos, te laudă, o Sfinte ierarhe Calinic, şi cu dragoste grăieşte ţie:
Bucură-te, alesul lui Dumnezeu, plăcutul tuturor sfinţilor, lauda arhanghelilor şi bucuria îngerilor;
Bucură-te, veselia pruncilor şi mireasma chipului călugăresc;
Bucură-te, scutul şi acoperământul Cernicăi, ocrotitorul Bucureştiului, păzirea Frăsineiului şi lauda Râmnicului Severin;

Bucură-te, lauda cea mare, că, după darul lui Dumnezeu, cu cuvântul tău ai legat ca parte femeiască la Frăsinei să nu intre;
Bucură-te, că prin pilda vieţii tale eşti călăuză bună ostenitorilor în viaţa călugărească;
Bucură-te, că de mari daruri te-ai învrednicit, fiind bolnavilor tămăduire, orbilor vedere, surzilor auzire, muţilor grăire;
Bucură-te, izbăvitorul celor nedreptăţiţi, bucuria celor necăjiţi şi veselia celor ce nădăjduiesc întru tine şi te cheamă într-ajutor;
Bucură-te, îndreptătorul celor rătăciţi, ridicarea celor căzuţi şi vistieria faptelor celor bune;
Bucură-te, locaşul luminii celei dumnezeieşti, organ al Preasfântului Duh şi stâlp neclintit al Bisericii;
Bucură-te, bine luptătorule, cel ce ai fost neînvins de furtuni şi de ispite;
Bucură-te, părinte, de trei ori fericite;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Calinic, de Dumnezeu înţelepţite!

şi **Condacul întâi**
Pomenirea ta cea purtătoare de lumină, ierarhe Calinic, veseleşte sufletele celor credincioşi şi atingerea de racla sfintelor tale moaşte sfinţeşte simţirile şi dăruieşte tămăduiri; pentru aceasta, după datorie, te cinstim pe tine şi cu bucurie îţi cântăm:
Bucură-te, Sfinte ierarhe Calinic, de Dumnezeu înţelepţite!

Sfântul ierarh Calinic de la Cernica - Viaţa şi nevoinţele

Monahul şi stareţul ascet de la Cernica, unde s-a nevoit 43 de ani în şir, a fost şi episcopul înţelept, milostiv şi neobosit gospodar al Râmnicului-Noul Severin, devotatul patriot care şi-a iubit profund ţara şi neamul său, care a încheiat în realitate - în veacul al XIX-lea - „cu vrednicie şirul curaţilor călugări fără arginţi, al ctitorilor de cărţi şi clădiri de închinare, al sufletelor de arhierei, care o clipă nu şi-au închipuit că fapta ori gândul lor scapă de supt ochiul privighetor al lui Dumnezeu” (*N. Iorga, Istoria Bisericii româneşti şi a vieţii religioase a românilor, ed. a II-a, Bucureşti, 1930, p. 237-238.*).

A trăit în vremea evenimentelor de mare răscruce ale istoriei noastre, care au dus la făurirea României moderne: sfârşitul domniilor fanariote, revoluţia lui Tudor Vladimirescu şi începutul domniilor pământene, revoluţia de la 1848 şi unirea Principatelor, pentru care a militat neobosit. În calitatea lui de deputat al poporului s-a bucurat de venirea lui Vodă Cuza la cârma ţării unite, a făcut parte din Adunarea electivă, alături de episcopii Filotei al Buzăului şi Climent al Argeşului, semnând în memorabila zi de 24 ianuarie 1859 actul de numire, în rândul al doilea, după acela al mitropolitului Nifon, preşedintele Adunării (*Pr. prof. Ene Branişte, Aspecte şi momente din activitatea Sfântului Ierarh Calinic de la Cernica, în «Glasul Bisericii», XXVIII (1969), nr. 1-2, p. 69.*).

Chiar şi din actele amintite se poate constata că Sfântul Calinic, marele ierarh, a trăit sfinţenia nu ca pe o izolare de lume, ci ca pe o dăruire deplină din iubire pentru semeni; aceasta este o revărsare de lumină şi de har, o lucrare permanentă a lui Dumnezeu pentru oameni şi prin oameni.

Sfântul Calinic s-a născut la 7 octombrie 1787 (*Arhim, Anastasie Baldovin, Viaţa şi nevoinţele cele monahale ale Precuviosului Episcop al Râmnicului-Noul Severin, D.D. Calinic, în «Biserica Ortodoxă Română», XXII (1898-1899), p. 1016. Prof. Niculae Şerbănescu, Sfântul Ierarh Calinic de la Cernica, episcopul Râmnicului, în «Biserica Ortodoxă Română», LXXXVI (1968), nr. 3-6, nota 2, înclina pentru anul 1789, socotindu-l că «este cel adevărat»*.), în oraşul Bucureşti, în suburbia Sfântul Visarion, uliţa Lefterescu, „din părinţi români, buni patrioţi şi buni creştini” (*Arhim. Anastasie Baldovin, ibidem.*), „boieri de neam”, cinstiţi şi temători de Dumnezeu, Antonie şi Floarea Antonescu. Călugărindu-se apoi la mănăstirea Pasărea, mama a devenit schimonahia Filofteia, răposată la 8 noiembrie 1833. Din botez s-a chemat Constantin şi numele l-a primit de la naşa sa Lucsandra Văcărescu (*Athanasie Mironescu, Istoria mănăstirii Cernica, Cernica, 1930, p. 173.*), soţia banului Barbu Văcărescu şi mama poetului Ienăchiţă Văcărescu.

A fost crescut de mic, înr-un mediu creştin, cu mângâierea rugăciunii, sub ochiul veghetor al unei mame evlavioase iubitoare de copii, în cinstirea şi dragostea de Dumnezeu şi de oameni. La vârsta potrivită, viitorul episcop a fost dat „de către părinţii săi la învăţătura cărţii în şcoalele române ce erau pe acel timp în Bucureşti, unde, pe lângă ştiinţele ce se predau în şcoli atunci, a învăţat şi limba elină” (*Arhim. Anastasie Baldovin, ibidem, p. 1017.*).

Urmând unei lăuntrice chemări a Sfântului Duh, „Care petrecea într-însul de la naşterea sa”, tânărul şi-a lăsat „părinţii ca Avraam patria”, înainte de a fi împlinit vârsta de 20 de ani, s-a îndreptat pentru totdeauna spre mănăstirea Cernica. La această ctitorie a vornicului Cernica Ştirbei, de mic îi condusese paşii mama sa, îndemnându-l să preţuiască pe stareţul Gheorghe şi pe ucenicii lui, crescuţi în duhul monahal atonit al fericitului stareţ Paisie de la mănăstirea Neamţu. La 18 martie 1807, Constantin a fost primit aici de stareţul Timotei. Dându-şi seama că tânărul, sfios şi firav cu trupul, are un suflet mare şi plin de râvnă pentru Hristos, acesta l-a încredinţat pentru ascultare încercatului duhovnic Pimen, care l-a călăuzit în viaţa duhovnicească, l-a deprins cu urcuşul, „Rugăciunii lui Iisus” şi cu rucodelia mâinilor, învăţându-l să execute cruciuliţe sculptate. Fratele închinoviat s-a supus de la început cu râvnă „la toate nevoinţele cele grele ale vieţii monahale, încât puţin timp a ajuns pe dascălii săi şi i-a şi covârşit cu tot felul de fapte lăudabile şi ostenicioase, pe toţi cei mai nevoitori bătrâni călugări, înaintând cu darul lui

Dumnezeu la atâta curăţie a minţii şi a liniştii celei dinlăuntru, încât lumina înaintea tuturor ca o adevărată lumină cerească. De aceea, toţii călugării bătrâni şi tineri îl admirau şi-l iubeau cu inima curată, pentru că era smerit cu adevărat, fără prefacere, fără ură şi viclenie, supunându-se tuturora" (*Ibidem.*).

Virtutea ascultării în smerenie a umplut de la început sufletul luminos al tânărului supus ispitei canonice, şi părintele său duhovnicesc a cerut stareţului Timotei să-l călugărească, lucru pe care acesta l-a încuviinţat, la 12 noiembrie 1808 îmbrăcându-l pe fratele Constantin în îngerescul chip şi schimbându-i numele în Calinic. După aproape o lună, viitorul ierarh a fost hirotonit ierodiacon în biserica Sfântul Nicolae de la Cernica de către mitropolitul cărturar bulgar Sofronie al Vraţei, refugiat atunci la Bucureşti (*Pr. prof. Niculae Şerbănescu, ibidem, p. 357-358; Victor Hin Bunea, Sfântul Sofronie de la Vraţa, în "Mitropolia Ardeaului" XI (1966), nr. 1-2, p. 56-67; Epifanie Norocel, Relaţiile bisericeşti şi culturale între Bisericile Ortodoxe Română şi Bulgară, în "B.O.R", 1967, nr. 9-l0, p. 1004-1016.*). Noul ierodiacon „adăuga nevoinţă peste nevoinţă" şi „nu înceta ziua şi noaptea veghind, postind şi abţinându-se de la toate cele ce sunt lumeşti şi plăcute lumii; pentru căci chiar trupul său îl ostenea şi-l pedepsea, încât toată viaţa sa nu s-a culcat ca ceilalţi oameni întins pe pat, nici dezbrăcat de hainele sale; ci puţin, cât somn gusta, şedea rezemat cu mâinile sale pe un jeţ, îmbrăcat şi cu mijlocul încins cu o curea lată" (*Arhim. Anastasie Baldovin, ibidem, p. 118.*). Toată viaţa sa „a fost cum stă un soldat de santinelă, veghind neîncetat asupra slăbiciunilor sale trupeşti şi a vrăjmaşilor nevăzuţi ce dau luptă neîncetată în mintea şi în inima omului, încât cu ajutorul lui Dumnezeu a ajuns vas curat şi luminat al Sfântului Duh".

În 1812, împreună cu părintele său, Pimen; Sfântul Calinic a fost trimis de către stareţ în Moldova, ca să strângă ajutoare pentru repararea bisericii Sfântului Nicolae, stricată de cutremurul din 1802. Cu acest prilej, ei au cercetat mănăstirile de aici, în care înflorea evlavia paisiană, şi îndeosebi mănăstirea Neamţu, unde se afla retras atunci şi mitropolitul Veniamin Costachi al Moldovei. Vizita i-a fost de un real folos duhovnicesc Sfântului Calinic. La scurtă vreme, duhovnicul său, Pimen, doritor de mai multă înavuţire sufletească, a plecat la Muntele Athos, iar Sfântul Calinic a ajuns sub îndrumarea părintelui Dorotei. În anul 1813, când mulţi din preoţi muriseră de ciumă, iar stareţul său l-a găsit vrednic de o treaptă superioară a slujirii deşi la început smeritul monah se lepădase „nevrednic numindu-se de o asemenea sarcină", „a fost silit să primească preoţia şi ascultarea de mare ecleziarh al mănăstirii Cernica" (*Ibidem, p. 117.*). Hirotonit ieromonah în biserica din mahalaua Batiştii, din Bucureşti, de arhiereul Dionisie Lupu Sevastiis, cu voia întregii obşti a fost ales apoi duhovnic al mănăstirii şi hirotesit marţi, 20 septembrie 1815, de către mitropolitul ţării, Nectarie (*Pr. prof. Niculae Şerbănescu,*

ibidem, p. 358.). „Şi mai toţi părinţii veneau de-şi aflau adăpostire şi mângâiere la ale lor supărări; că el pe toţi îi mângâia cu cuvinte dulci şi de Dumnezeu insuflate, după cum zice cuvântul că omul bun poate şi pe cei răi să-i facă buni" (*Monahul Casian Cernicanul, Istoriile sfintelor monastiri Cernica şi Căldăruşani, Bucureşti, 1870, p. 85.*). La scaunul său de duhovnicie venea, uneori lume şi din afara mănăstirii, chiar şi mitropolitul ţării. Şi „la dânsul în casă alt nu găseai fără numai un urcior cu apă. Dar de bani nu se vorbeşte, că era cu totul neagonisitor. Şi pe urmă, după ce l-a făcut duhovnic, l-a însărcinat cu ascultarea ecliziarhiei, că în el vedea părintele stareţ (că era tare evlavios la cele bisericeşti şi cunoştea regulile foarte bine) cum trebuie să fie un asemenea îngrijitor de cele sfinte" (*Ibidem.*).

Astfel, deşi tânăr, Sfântul Calinic a ajuns de fapt „cârmuitor peste mănăstire şi povăţuitor sufletesc al vieţuitorilor ei", căci bătrânul stareţ Dorotei îi încredinţase lui „toată ocârmuirea" obştii (*Pr. prof. Niculae Şerbănescu, ibidem, p. 359. Viaţa şi faptele Sfântului Ierarh Calinic de la Cernica, Episcopul Râmnicului, cit., Bucureşti, 1976, p. 15.*). Presimţind că se apropie sfârşitul, acesta l-a trimis la Sfântul Munte, însoţit de monahul Dionisie, care ştia limba turcă, să cheme pe părintele Pimen, voind să-l lase stareţ în locul său. Ajuns acolo, el a cercetat împreună cu Pimen multe din mănăstiri, a văzut felul de vieţuire al monahilor îmbunătăţiţi, a ascultat cu smerenie sfaturile lor şi şi-a agonisit multe învăţături pe care le va folosi mai târziu la ocârmuirea mănăstirii Cernica şi a episcopiei Râmnicului. După un an, înţeleptul duhovnic s-a întors în ţară împreună cu părintele Pimen, aflându-l încă în viaţă pe stareţul Dorotei, care voia să lase în locul său pe cuviosul atonit. Acesta n-a fost însă privit cu ochi buni de obşte, fiindcă silise pe călugări la o vieţuire prea aspră. În această situaţie, mitropolitul Nectarie a trimis la Cernica pe arhiereul Ioanichie Stratonichias, care a procedat la alegerea noului stareţ, fiind propuşi trei candidaţi părinţi duhovnici: Calinic, Pimen şi Ignatie; Întreaga obşte l-a ales pe Sfântul Calinic, cunoscut ca „un neîntrecut păstor de suflete". Lucrul acesta nu l-a mâhnit pe părintele Pimen, „a primit să fie din nou dascălul duhovnicesc al Sfântul Calinic, cum fusese mai înainte şi i-a păstrat acestuia o nespusă dragoste părintească până la moarte" (*Viaţa şi faptele Sfântului Ierarh Calinic de la Cernica, Episcopul Râmnicului, p. 17.*).

Trecuseră numai 11 ani de la intrarea Cuviosului în mănăstire şi ca vârstă nu avea mai mult de 30 de ani. Luând „asupra sa această povară grea pentru vârsta sa cea fragedă, îndată şi-a pus toată nădejdea numai în Dumnezeu şi cu toate puterile sale dându-se la cele mai mari şi grele nevoinţe, îngrijindu-se ziua şi noaptea de a conduce cu bună orânduială şi sfinţenie păstoria turmei încredinţate lui... precum şi de îmbunătăţirea averii mănăstirii" (*Arhim. Anastasie Baldovin, op. cit., p. 1017-1018.*). În acelaşi timp era „un mare rugător şi un neîntrecut organizator" (*Pr. prof.*

D. Stăniloae, Predică rostită la 24 octombrie 1955 cu ocazia canonozării Sfântului Ierarh Calinic la mănăstirea Cernica, în «Biserica Ortodoxă Română», LXXIII (1955), nr. 11-12, p. 1168.). În mai puţin de doi ani a dus la bun sfârşit lucrările de restaurare şi zugrăvire a bisericii Sfântului Nicolae, din ostrovul cel mare din Cernica, prin reputaţii zugravi Fotache şi Nicolae Polcovcnicu, înzestrând-o cu toate cele de trebuinţă. Pentru munca şi buna chivernisire arătată, mitropolitul Dionisie Lupu l-a cinstit cu vrednicia de arhimandrit la 9 aprilie 1820.

Conducerea mănăstirii ridica multiple griji şi probleme ce se cereau rezolvate cu înţelepciune, cu tact părintesc si cu multă răbdare. De la început, Sfântul Calinic a căutat să impună ordine şi disciplină duhovnicească în rândul vieţuitorilor. De aceea a alcătuit în scris povăţuiri cuprinzătoare şi clare, cu îndatoririle ce le reveneau; a înfiinţat totodată o bibliotecă înzestratată cu importante cărţi de cultură teologică şi de zidire sufletească iniţiind un curent cărturăresc printre monahii cernicani (*Arhim. Atanasie Gladcovschi, Monahi cronicari din sfânta mănăstire Cernica, Casian Cernicanul, în "Glasul Bisericii", XVII, nr. 8, p. 740-747. Arhim. Anastasie Baldovin, op. cit., p. 1021.*).

În timpuri de primejdie, ca în anul 1821, a găzduit şi a ocrotit pe cei fugiţi din Bucureşti de frica turcilor. Cea mai importantă lucrare gospodărească a sa de aici, din îndemnul, în vedenie, al Sfântului Nicolae, al Sfântului Gheorghe şi al stareţului adormit al Cernicăi, Gheorghe, a fost zidirea bisericii cu hramul purtătorului de biruinţă, între anii 1831 şi 1832. În urma cutremurului din 1838, Sfântul Calinic a zidit-o din nou, cu chilii de jur-împrejur, cu clopotniţă, cu ziduri groase şi puternice ca de cetate, cum se văd şi astăzi. Lucrările s-au desfăşurat după planurile sale. În 1846, neobositul stareţ a început să zidească biserica schitului Pasărea, care s-a târnosit un an mai târziu. Grija Sfântului Calinic este legată şi de zidirea mănăstirii Ghighiu, de lângă Ploieşti. A întocmit singur planurile celor mai multe dintre bisericile ctitorite de el. Obişnuia ca pietrele sau cărămizile de la cheile de boltă din vârful turlelor să le pună el însuşi, îmbrăcând şorţul de zidar şi suindu-se pe schele cu mistria în mână, cum a fost la Sfântul Gheorghe de la Cernica, la mănăstirea Pasărea şi la catedrala episcopală de la Râmnic. Era înzestrat cu o rară capacitate de constructor şi de organizator. Oriunde ajungea, răsăreau „în jurul lui, cu repeziciune, biserici şi aşezăminte pentru viaţa religioasă” (*Arhim. Anastasie Baldovin, ibidem, p. 1018-1019.*). Mila şi dragostea de semeni se vădeau curând şi oamenii alergau la el ca la o vatră de căldură şi de înaltă trăire sufletească.

Timp de peste 31 de ani cât a stăreţit Sfântul Calinic a făcut din mănăstirea Cernica un colţ de Rai, o mică grădină a Maicii Domnului, strălucind de lumină şi pace, de rugăciune în smerenie şi muncă tăcută, de milostenie. Porţile acestei obşti de 350

de călugări erau pururea nezăvorâte, deschise spre lume, sortite „să sprijine sănătatea morală a neamului şi să păstreze întreagă viziunea lui creştinească" (*Firmilian, mitropolitul Olteniei, Cuvânt rostit la 23 octombrie 1955 la mănăstirea Cernica, la canonizarea Sfântului Calinic, în «Biserica Ortodoxă-Română», LXXIII (1955), nr. 11-12, p. 1150.*).

De aceea, mănăstirea Cernica a devenit treptat o şcoală model a întregului monahism românesc, iar „Sfântul Calinic e floarea cea mai aleasă care a răsărit şi a crescut în solul spiritualităţii cernicane, dezvoltând în gradul suprem cele trei însuşiri ale ei: ascetismul, milostenia şi preocuparea practic-gospodărească" (*Pr. prof. D. Stăniloae, ibidem, p. 1164*).

Sfântul Calinic îşi începe urcuşul duhovnicesc cu asceza, „cu începutul clasic al oricărui drum de desăvârşire spirituală în înţelesul creştin. El ajunge şi la tainica viaţă interioară în Dumnezeu, dar şi-a dat seama curând că, după învăţătura Părinţilor, baza neapărat necesară a acesteia e curăţirea de patimi şi aceasta nu se poate obţine fără asceză" (*Ibidem*).

Viaţa neobositului ostaş al Domnului impresionează cu neobişnuitele asprele lui înfrânări. Nu avea nici 20 de ani când „s-a dat pe sine, cu toată dorinţa arzătoare, la toate nevoinţele cele grele ale vieţii monahale... şi îşi omora trupul său cel prea crud cu postul cel mai aspru, pe care numai un bărbat desăvârşit îl poate suporta" (*Arhim. Anastasie Baldovin, ibidem, p, 1018.*). „Faţa i se îngălbenise de multa postire şi ochii i se duseseră în fundul capului din pricina multei privegheri şi a multor lacrimi" (*Monahul Casian Cernicanul, op. cit., p. 87-90.*). Îşi prelungea posturile până la limita puterilor trupeşti. O dată, cu blagoslovenia duhovnicului său, n-a mai luat nimic în gură de la Duminica lăsatului de carne până la Paşti, cu excepţia unei jumătăţi de prescură în Joia canonului celui mare. Altă dată, într-o vară, n-a mâncat de 40 de zile, decât seara câte o felie de pepene şi câteva poame, ca să-şi potolească setea. În afară de posturile ce şi le lua adesea, începând din 1820, vreme de aproape 50 de ani, n-a mâncat nici carne, nici peşte, ci doar legume, fără untdelemn, şi din acestea doar o dată pe zi: unt de vacă, brânză şi lapte gusta numai sâmbăta câte puţin ca să biruiască mândria (*Ibidem, p. 129.*).

În general, în cursul întregii sale vieţi, „nu înceta ziua şi noaptea veghind, postind şi abţinându-se de la toate cele ce sunt lumeşti şi plăcute lumii... Cu un cuvânt, toată voinţa sa ca stareţ în mănăstirea Cernica şi ca episcop al Râmicului a fost cum stă un soldat de santinelă, veghind neîncetat asupra slăbiciunilor sale trupeşti şi a vrăjmaşilor nevăzuţi ce dau luptă neîncetată în mintea şi în inima omului, încât cu ajutorul lui Dumnezeu, a ajuns vas curat şi luminat al Sfântului Duh" (*Arhim.*

Anastasie Baldovin, ibidem, p 1018.). Sfântul Calinic a rămas monah prin viaţa lui de nevoinţă chiar după ce a ajuns episcop. A îmbrăcat aceeaşi haină groasă de şiac şi ţinea acelaşi post aspru, dormind tot atât de puţin, ca şi mai înainte.

Scopul urmărit prin post, prin privegheri prin încordări aspre era dezrădăcinarea patimilor şi a egoismului, arderea lor prin candela mereu aprinsă a virtuţilor creştine. „Atâta era de blând şi smerit cu inima, încât credea cineva că are în faţa sa un înger ceresc cu care vorbeşte, iar nu un om pământesc". Şi pe cât se arăta de aspru cu sine, pe atât era de bun, de blând şi de milostiv cu alţii. „Era atât de milostiv, încât atunci când nu avea ce să dea de milostenie îşi da hainele de pe Preasfinţia Sa şi plângând se ruga de mine, nevrednicul, ca să caut bani de unde voi şti, ca să aibă să dea la fraţii lui Hristos, pentru că aşa numea prea fericitul pe săraci şi neputincioşi". „Pentru oraşe avea liste de persoane cărora li se cuvenea ajutor", punând în fiecare oraş câte o persoană de încredere pentru distribuirea ajutoarelor. Sumele ce i dădeau pentru servicii religioase, de către familiile înstărite, prin vreun slujitor din preajma lui, nu le primea niciodată în mână, ci poruncea respectivului preot cui să le dea. „Când hirotonea preoţi, nu numai că nu le lua nimica pentru osteneala sa, ci oprea şi pe alţii de a le lua ceva, şi când plecau preoţi pe la bisericile lor, îi chema înaintea sa şi-i povăţuia cum să se poarte în societate şi cu enoriaşii lor şi le da bani de cheltuială pe drum, cărţile de preoţie şi alte cărţi gratis" (*Ibidem, p. 1028-1029 Pr. prof. D. Stăniloae, ibidem, p. 1166-1167.*).

Sfântul Calinic a cultivat milostenia cu o osârdie rară. Ea este, pe lângă asprimea vieţii, a doua virtute de căpetenie a lui. Înţeleptul ierarh îşi dădea seama că, trăind în lume, iubirea de Dumnezeu impune şi iubirea de oameni prin fapte. El a împăcat asceza, ca preocupare de desăvârşire personală, cu virtutea socială a milosteniei, dovedind că aceasta nu închide pe om în preocupări individualiste, ci e tocmai mijlocul de omorâre a egoismului, piedica principală din calea generozităţii umane. Preocuparea de ajutorare a semenilor s-a manifestat, la Sfântul Calinic, şi în forma unei activităţi gospodăreşti neobosite, în felul Sfântului Vasile cel mare. E un sfânt ziditor de însemnate locaşuri bisericeşţi, după cum am arătat, şi aceasta este o a treia mare virtute a sa. „Acest Sfânt Episcop şi Arhiereu al Bisericii noastre Române a săvârşit multe fapte mari şi folositoare... a făcut şapte biserici mari şi trei paraclise" (*Arhim. Anastasie Baldovin, ibidem, p. 1033.*).

Activitatea de realizări imediate a Sfântului Calinic nu a exclus viaţa lui de taină, trăirea în Hristos, Dumnezeul nostru. Ea se boltea peste toată existenţa lui. Este uimitor cum sălăşluiau şi se armonizau în el contemplaţia prezenţei dumnezeieşti şi privirea atentă la amănuntele vieţii concrete, trezvia care urmăreşte gândurile cele mai subţiri ale minţii şi atenţia care combină şi realizează planuri prudente de

zidire, de organizare şi de gospodărire. Unitatea se realiza poate datorită faptului că cele de jos erau văzute în lumina şi sub imboldul celor de sus. În armonia raţiunilor divine, Sfântul Calinic contempla schema planurilor ce avea să le realizeze jos, iar în cele de jos surprindea razele luminii de sus (*Pr. Prof. D. Stăniloae, ibidem, p. 1168.*).

Multa lui rugăciune însoţită de dragostea de Dumnezeu răsfrântă asupra semenilor îi înmuiase în aşa măsură inima, încît o prefăcuse într-un izvor de lacrimi care îi curgeau adeseori. De multe ori gândul la Dumnezeu îi pricinuia adevărate răpiri, în cursul cărora i se descopereau mari taine ale vieţii cereşti şi evenimente viitoare. În acele clipe era absent faţă de toate cele din jurul său, iar când îi înceta extazul îi porneau din ochi şiroaie de lacrimi (*Ibidem, p. 1169.*).

„Mă minunam, spune ucenicul său, de o asemenea viaţă supranaturală, mă minunam mai mult pentru că citisem vieţile tuturor Sfinţilor Părinţi şi acum vedeam că servesc un sfânt viu, în viaţă. De aceea îndrăzneam de multe ori şi-l întrebam câte ceva despre tainele dumnezeieşti şi dânsul, ceea ce cunoştea că-mi este de folos şi cât putea să încapă în mintea mea cea slabă şi întunecată, îmi descoperea, iar dacă înaintam cu întrebările mai departe, îmi zicea că nu este acum timpul pentru asemenea întrebări?” (*Arhim. Anastasie Baldovin, ibidem, p. 1020, 1024, 1030, 1032.*).

Pe lângă darul citirii în sufletele şi în gândurile oamenilor, în Sfântul Calinic s-a sălăşluit şi harisma dumnezeiască a facerii de minuni. Cu puterea rugăciunilor a izbăvit, la 1821, obştea călugărilor şi mulţimea de bucureşteni, refugiaţi la Cernica de urgia turcilor care înconjurau mănăstirea şi erau hotărâţi să-i omoare pe toţi (*Monahul Casian Cernicanul, ibidem, p. 96, 101*). A tămăduit o femeie stăpânită de duh necurat; citind el rugăciuniile de dezlegare din slujba înmormântării, trupul neputrezit al unui mort s-a prefăcut în ţărână.

Meşterul Costache care a lucrat la clădirea bisericii catedrale de la Râmnic istoriseşte de asemenea cum Sfântul Calinic i-a tămăduit prin rugăciune pe fiul său bolnav de epilepsie. De aceeaşi boală a fost izbăvită şi fiica unui sătean din comuna Muiereasca-Vâlcea, care se îmbolnăvise pentru că trecuse din greşeală, alergând după o vită, dincolo de hotarul dintre sat şi schitul Frăsinei; se ştie că episcopul ascet aşezase o tăbliţă, oprind sub blestem-trecerea femeilor spre schit (*Arhim. Anastasie Baldovin ibidem, p. 1025-2027.*).

Din toată fiinţa Sfântului Calinic s-a răspândit ca o mireasmă de crini suprafirescul. Era „cu adevărat un înger în trup, un templu al Duhului Sfânt, poartă prin care

străbătea cerul pe pământ. Aşa a fost simţit şi de contemporanii săi" (*Pr. prof. D. Stăniloae, ibidem, p. 1170.*). Mulţi şi-l aleseseră de duhovnic, alergând la el să-i ajute, să-i vindece de boli, să le fie îndrumător cu sfatul, iar alţii îl lăsau executor testamentar. De mai multe ori, domnitorul Alexandru Ghica (1834-1842) şi dregătorii ţării l-au rugat să primească vrednicia de mitropolit al Ungrovlahiei, dar el a refuzat. Ucenicul său, arhimandritul Anastasie Baldovin, istoriseşte că unii ar fi încercat să-l omoare, otrăvindu-l. Puterea lui Dumnezeu însă l-a scăpat. Această înaltă preţuire a determinat totuşi neîncrederea unor ambiţioşi necunoscuţi, care au încercat în două rânduri să-l înlăture. După ce medicul îl examinase ultima dată şi-i spusese să se gătească de moarte, călugării s-au întristat şi la îndemnul său, cu lacrimi în ochi s-au adunat în biserică şi au ales ca stareţ pe arhimandritul Veniamin Catulescu. Iar Cuviosul Stareţ Calinic şedea în chilia sa, aşteptând să-i vină moartea şi rugându-se: „Doamne, Dumnezeul mântuirii mele, nu credeam, nici doream ca să mor otrăvit". O dată a auzit o voce zicându-i: „nu vei muri de otravă, scoală-te şi fii sănătos, căci nu după mult timp ai să fii episcop la Râmnicu-Vâlcea, unde ai să îndreptezi Biserica şi clerul, care este în scăzământ". Şi îndată cu aceasta s-a pomenit sănătos cu desăvârşire ; sculându-se, s-a dus în biserică, fiindcă era pe timpul când călugării cântau rugăciunile de la Miezonoptică. Văzând ei că se aşază sănătos în strană, s-au spăimântat, încât li se părea că văd o nălucă. După terminarea rugăciunilor s-au dus cu toţii la stăreţie şi l-au întrebat ce minune este aceasta şi cum s-a făcut aşa de repede sănătos. Iar el le-a mărturisit cu de-amănuntul ceea ce s-a petrecut şi toţi părinţii s-au minunat şi au dat slavă bunului şi înduratului Dumnezeu, care şi din morţi face vii (*Arhim. Anastasie Baldovin, ibidem, p. 1022-1023.*).

Cu această chemare apostolică, Sfântul Calinic a ajuns episcop al Râmnicului-Noului Severin la 15 septembrie 1850. El avea atunc 63 de ani şi vieţuise în mănăstirea Cernica, de care cu greu se despărţea acum, aproape 43 de ani, din care 31, ca stareţ.

După hirotonia întru arhiereu, la 26 octombrie 1850, şi după înmânarea gramatei de înscăunare, a urmat despărţirea emoţionantă de mănăstirea Cernica. La plecare a luat cu sine câţiva monahi ca să-i fie de slujbă în eparhie, între care au fost şi fraţii Orest şi Anastasie Baldovin, ucenicii săi apropiaţi.

Scaunul episcopiei Râmnicului, către care se îndrepta acum noul ales, se afla la Craiova, unde se mutase în urma incendiului din primăvara anului 1847, care pustiise oraşul Râmnic. Sosind aici, el a căutat mai, întâi să-şi cunoască eparhia în tot cuprinsul ei, făcând dese vizite canonice. După aceea încunoştiinţa pe domnitor de cele constatate, de greutăţile pe care le aveau preoţii şi ţârcovnicii, de lipsa

slujitorilor prin multe sate, unde bisericile erau închise şi dărăpănate, de proasta stare a schiturilor, a episcopiei, de „multe feţe bisericeşti care se cuvine şi după cerere de bună voie şi după neapărate trebuinţe a le trimite la sfânta monastire de monahi, spre pocăinţă şi mântuirea sufletelor” (*Prof. T. G. Bulat, Mărturii documentare cu privire la episcopatul Sfântului Calinic al Râmnicului-Noul Severin, 1850-1868, în «Mitropolia Olteniei », XX (1968), nr. 3-4, p. 258-259.*).

Din timpul vizitei pastorale a Sfântului Calinic prin eparhie se păstrează o relatare din 31 mai 1851, care impresionează până astăzi: „Prea Sfinţia Sa Părintele Episcopul Râmnicului neîncetat şi cu râvnă se sârguieşte spre îndreptarea clerului din eparhia încredinţată arhipăstoriei Prea Sfinţiei Sale. În zilele acestea a vizitat mai multe monastiri şi biserici, între altele, monastirea Sadova, monastirea Hotărani, Brâncoveni, oraşul Caracal...”.

În toată călătoria, Prea Sfinţia Sa dă dovezi de acea mai desăvârşită pietate, evlavie, bunătate şi râvnă pentru înfrumuseţarea Casei Domnului şi pentru întinderea moralului creştin şi a bunei-credinţe.

„Văzându-i cineva simplitatea îmbrăcămintei, înfrânarea cea desăvârşită, exactitatea întru împlinirea datoriilor cerute de la o persoană bisericească, depărtarea de tot luxul, pompele de afară şi buna primire către toţi, se strămută cu mintea în cel dintâi secol al creştinismului, când păstorii erau model de simplitate şi de fapte bune”.

„Episcopul de Râmnic nu şi-a schimbat felul vieţii, ce petrecea aflându-se în mănăstirea Cernica. Aceeaşi, înfrânare, aceleaşi rugăciuni de toate zilele (fie cât de ostenit), aceeaşi simplitate în haine şi în toate ale traiului. Nu voia a fi însoţit decât de oameni neapărat trebuincioşi. Dacă din preoţi, porniţi de evlavie şi dragoste către păstorul lor, îi ieşeau înainte şi vreau să-l însoţească, le zicea „întoarceţi-vă înapoi; eu nu cer de la preoţi să mă însoţească călări, ci să-şi cunoască bine datoria slujbei şi să îngrijească de biserica încredinţată lor”.

„Tot ce s-a schimbat într-însul este că la viaţa aspră monahicească din copilărie s-a mai adăugat ostenelile unei întinse eparhii care era cea mai întrebuinţată de un asemenea păstor" (*«Eho Eclisiastic», nr. 9, 1851, p. 35, la Pr. Gabriel Cocora, Documente pentru viaţa Sfântului Calinic, Episcopul Râmnicului, în «Mitropolia Olteniei», XI (1959), nr. 9-12, p. 659-660.*).

A rânduit noi protopopi şi le-a dat instrucţiuni şi învăţături referitoare la atribuţiile şi la răspunderea lor.

La 15 decembrie 1850, îndată după ce sosise la Craiova, Sfântul Calinic cere Departamentului bisericesc să înfiinţeze şcoli pe la protopopii pentru cântăreţi şi paracliseri, care nu cunoşteau slujbele bisericeşti şi nici „tonisirea glasurilor asupra cântării”. Departamentul şi Eforia i-au refuzat cererea, dar neobositul păstor s-a adresat direct domnitorului, care a decis aprobarea „de câte o şcoală pe lângă fiecare protopopie” (*Idem, Un secol de la moartea Sfântului Ierarh Calinic, p. 232*).

La Râmnic exista un seminar teologic din 1837, care, în urma focului amintit, s-a mutat la Craiova, o dată cu episcopia, fiind instalat la mănăstirea Bucovăţul nou. La înscăunarea sa, Sfântul Calinic a luat măsurile de redeschidere a seminarului şi a dispus numărul elevilor la 40.

Neobositul ierarh a început refacerea catedralei episcopiei din Râmnic în 1852; cu ajutorul material primit din partea domnitorului Barbu Ştirbei, clădirea a fost terminată în 1856. Concomitent s-au refăcut şi clădirile seminarului, executate după planurile şi indicaţiile alesului ierarh. Pictura catedralei râmnicene, împreună cu 24 icoane praznicare, a fost executată de renumitul pictor Gh. Tăttărescu (*Pr. Gabriel Cocora, ibidem, p. 664-667.*).

În acelaşi timp deschisese şantiere şi pentru repararea metocurilor episcopiei. O realizare a marelui episcop-ascet - sub aspect material şi spiritual - o constituie schitul Frăsinei. La 27 august 1860 e numit stareţ aici ieromonahul Serafim, căruia îi dădea povăţuiri „să se poarte pe sine bine şi cu cucerie, potrivit cu podvigul său şi cu postul ce i se încredinţează”, să ţină „orânduiala slujbelor bisericeşti după toată cuviinţa..., să poarte grijă cu neadormită priveghere despre cârmuirea averii (mănăstirii)..., să se poarte cu dragoste şi blândeţe către ceilalţi părinţi şi fraţi ce se vor aduna, spre vieţuire, într-acel schit, mângâindu-i cu dare de cele trebuincioase după starea schitului... şi să aibă a se împărtăşi cu toţii deopotrivă ca un lucru ce se socoteşte pe obrazul tuturor de obşte, fiind o singură masă în fiinţa cuvioşii sale ca un mai mare povăţuitor între dânşii” (*Cf. Pr. prof. Niculae Şerbănescu, op. cit., p. 376.*).

Schitul Frăsinei, ctitorit în 1763 şi văduvit de „cuvioasa petrecere a monahilor”, de la sfârşitul veacului al XVIII-lea şi până pe la 1845, a fost înzestrat de Sfântul Calinic cu o biserică nouă, având hramul Adormirea Maicii Domnului, cu chilii în jur şi cu clopotniţă (*Pr. Gabriel Cocora, Din grijile Sfântului Calinic pentru schitul Frăsinei, în «Mitropolia Olteniei», XVI (1964), nr. 7-8, p. 612-616.*). În el se respecta pravila vieţuirii atonite şi a fost singurul aşezământ mănăstiresc din ţară

exceptat de la secularizarea din 1863, cu aprobarea specială pe care i-a acordat-o domnitorul Al. I. Cuza.

Pentru ca bisericile să aibă cărţile necesare de cult şi în scopul pregătirii clerului, Sfântul Calinic a înfiinţat cu mijloace proprii „Tipografia Kallinik Râmnik", cu „teascuri cu anevoinţă, nefiind tipografie cu maşină" (*Arh. Stat. Bucureşti, Min. Cult. şi Inst. Publ., Ţara Românească, Dosar nr. 1161/1863, f. 51 v.*). În 1861, protosinghelul Orest a fost trimis de către Sfântul Calinic la Sibiu, ca să cumpere cele de trebuinţă tipografiei şi, cu acest prilej, l-a recomandat episcopului Andrei Şaguna, căruia îi trimitea ca dar „o sfântă cruciuliţă de corn de inorog şi o panocamilafcă de ale noastre, în semn de iubire".

Tipografia a început să lucreze din 1861, când au apărut: Aghiazmatarul, Datoriile preoţilor, Slujba sfintei Învieri din Dumineca Paştilor, Manualul de pravilă bisericească şi Tipicul bisericesc. După un an apar Mineiele, marea lucrare a epocii. Mai târziu se vor tipări, între altele: Cartea foarte folositoare de suflet, ed. a II-a, Evanghelia, Octoihul, Învăţătura către preoţi şi diaconi, Liturghierul, Acatistierul şi Învăţătură pentru duhovnici.

Prin înfiinţarea tipografiei la Râmnic şi prin imprimarea atâtor cărţi, Sfântul Calinic a reînviat trecutul de glorie culturală şi artistică a înaintaşilor săi, episcopii Antim Ivireanul, Damaschin, Climent, Chesarie şi Filaret. Mărinimia sa a fost încă şi mai mare. La 26 ianuarie 1867, luminatul episcop a donat tipografia sa Consiliului municipal al oraşului Râmnicu-Vâlcea. cu tot inventarul ei şi cu toate cărţile pe care le avea în depozit. Pe lângă dorinţa ca şi în viitor ea să poarte „acelaşi titlu de Kallinik Râmnik" se mai prevedea ca jumătate din venituri să se întrebuinţeze pentru susţinerea şcolilor oraşului şi a tinerilor studenţi lipsiţi de mijloace, atât din învăţământul laic cât şi din cel bisericesc. Cealaltă jumătate era destinată înzestrării schitului Frăsinei (*Prof. T. G. Bulat, Tipografia şi tipăriturile Sfântului Ierarh Kallinik de la Cernica, în «Biserica Ortodoxă Română», LXXXVI (1968), nr. 3-5, p. 398-409.*).

Dragostea de carte, setea de a citi mereu, ca şi dorul lui nesecat de rugăciune, de muncă şi de slujire a semenilor l-au urmărit pe Sfântul Calinic toată viaţa. Comoara cărţii a fost singura lui comoară îndrăgită pe pământ. „Din acea vreme până la apropierea mea de moarte, nu am adunat pentru mine averi sau mişelii, ci numai sfinte cărţi" (*Testamentul Sfântului Calinic, întocmit la 16 mai 1867, la Prof. T. G. Bulat, Mărturii documentare..., p. 275*). Alesul Domnului a iubit cartea şi cultura cu rolul ei de înnobilare a minţii şi a inimii omului. De aceea a început să imprime unele lucrări precum Rânduiala tunderii chipului monahicesc (1842), Pravoslavnica

mărturisire (1859) etc, cu mult înainte de a avea propria sa tipografie. De asemenea s-a străduit cât mai mult să înzestreze biblioteca mănăstirii Cernica în care s-a nevoit cu cărţile importante ale epocii. Multe dintre ele poartă până astăzi autograful: „Din cărţile sfintei mănăstiri Cernica este, să nu se înstrăineze. Calinic arhim. Cernichii" sau: „este a Cernichii, să nu se înstrăineze. Calinic arhim. Cernichii". Chiar catalogul bibliotecii a fost redactat de el sau „sub supravegherea sa" (*Pr. Niculae Şerbănescu, op. cit., p. 385*).

A preţuit şi a ajutat pe oamenii de carte, cum a fost învăţatul călugăr Naum Râmniceanu, căruia i-a ocrotit bătrâneţile şi i-a înlesnit munca lui cărturărească în Cernica, în vremea stăreţiei sale (*Prof. T. G. Bulat, Sfântul Ierarh «Kallinik» stareţ al mănăstirii Cernica, în «Glasul Bisericii", XXVII (1968), nr. 3-4, p. 343.*).

Atunci când timpul i-a îngăduit, Sfântul Calinic a căutat să ţină în mână nu numai cartea, ci şi pana de scriitor. De aceea el ne-a lăsat un poem religios în versuri, plin de evlavie, care începe: „Ştiu începutul meu că are sfârşit şi eu vieţuiesc ca un fără de sfârşit" (*Arhim. Anastasie Baldovin, Plângere a smeritului Calinic ieromonah, stareţ Cernicăi, în Viaţa şi nevoinţele cele monahale; p. 1043-1044.*). A mai scris: Însemnări cu privire la Revoluţia din 1821 (*Gabriel Ştrempel, Catalogul manuscriselor româneşti, vol. I, Bucureşti, 1978; vol. II, 1983, p. 128, Ms. 1984, f.. 21-23 v.*), o Arătare pe scurt pentru Cernica (*Ms. aflat la stăreţia mănăstirii Cernica, cf. Pr. prof. Niculae Şerbănescu,ibidem.*), două mici îndreptare duhovniceşti: Despre cum trebuie să petrecem în casa lui Dumnezeu, Rânduiala sfinţirii pâinii de obşte (*Gabriel Ştrempel, ibidem, f. 16-l7*), Pravilă mănăstirească (*Idem, ibidem, ms. 1984, f. 1-7 v, 11-12 v, din 1846.*) şi Pastorala tipărită în 1863.

Pravila mănăstirească, fixată de Sfântul Calinic, după care s-a condus obştea Cernicăi în cei aproape 32 de ani ai stăreţiei sale şi poate şi aceea de la Frăsineii-Vâlcii, cuprinde 37 de capitole (*Prof. T. G. Bulat, Sfântul Ierarh "Kallinik" ... textul Pravilei, p. 348-353*). În ele se enumeră îndatoririle monahilor: păzirea pravilei, participarea „fără lipsă" la slujba celor şapte laude, ascultarea, masa de obşte, buna orânduială în mănăstire, smerenia, tăierea voii, tăcerea buzelor, „Rugăciunea lui Iisus" neîncetat în gură, în minte şi în inimă, umblatul liniştit, postul smerit, mâncarea fără de carne, interzicerea primirii persoanelor străine în chilie („fie măcar mumă-sa, sau soră-sa, sau frate-său"), oprirea vorbirii deşarte în biserică, păstrarea cu grijă a cărţilor stranei şi ale bibliotecii şi altele, care urmăreau călăuzirea râvnitorilor după chipul îngeresc „pe calea anevoioasă a desăvârşirii" (*Pr. prof. Niculae Şerbănescu, ibidem, p. 375.*).
Pentru preoţii de mir a reeditat, cu puţine modificări, ediţia a doua a Pravilei mitropolitului Nifon din 1854, pe care a tipărit-o când era episcop al Râmnicului,

ca aceştia să cunoască bine „rânduielile privitoare la Taina Nunţii” şi permanent „să aibă un conducător necesar misiei lor, care să le arate legile, atât bisericeşti cât şi politiceşti” (*Pr. prof. Liviu Stan; Pravila Sfântului Calinic. Un veac de la apariţia ei, în "Mitropolia Olteniei", XIV (1962), nr. 3-4, p. 209-223*). La hirotesia în duhovnic, preotul primea Gramata de duhovnicie în care i se arăta marea răspundere a Tainei Mărturisirii, pe care să o săvârşească întotdeauna „cu mare luare-aminte şi cu frică de Dumnezeu, fără lene”, să se păzească „fără prihană, pe cât va fi cu putinţă”, şi patimile să nu-l biruiască, sau să arate „păcatele cuiva şi de cei ce să îi spovedesc, căci deosebit că vei fi urât şi lepădat de la faţa Domnului, dar şi pravilele hotărăsc înfricoşată pedeapsă unor duhovnici ca acestora netemători de Dumnezeu. Să nu ceri nimica pentru această taină...”, „să te rogi lui Dumnezeu să-ţi lumineze mintea ca să poţi povăţui pe creştini la calea mântuirii, care duce la Împărăţia Cerurilor” (*La Pr. prof. Niculae Şerbănescu, ibidem, p. 376-377, cit. Arhiva veche a episc. Râmnicului şi Argeşului, Dosar nr. 151, f. 33.*).

Activitatea pastorală a preotului este legată în concepţia luminatului ierarh, de activitatea sa cultural-socială şi patriotică în mijlocul enoriaşilor. Citäm un fragment din Pastorala tipărită în 1863: „Datori suntem dar, să nu cruţăm nici un interes particular pentru binele obştesc care este şi al fiecăruia în parte. Când fraţii noştri cei de o credinţă şi de sânge... ne cer ajutor, când patria, care se compune din fraţii noştri, ne cere jertfa noastră, datori suntem a o da. Dumnezeu a poruncit: nimeni n-are mai mare dragoste alta, decât a-şi pune sufletul său pentru prietenii săi; neamul şi patria, se înţelege, a zis Însuşi Mântuitorul Hristos.

„Duhovniceştilor fii şi fraţi preoţi! A învăţa pe oameni să se iubească între dânşii, să-şi iubească patria, să jertfească orice interes pentru fericirea ei viitoare, care este pentru voi şi cornii voştri, este datoria noastră, sau mai bine să zic a voastră. A voastră zic, pentru că trăiţi în popor, voi sunteţi sufletul societăţii, voi primiţi pre om din pântecele maicii sale şi călătoriţi împreună pe calea aceştiei vieţi spinoase până îi duceţi în sânul pământului, care este maica noastră tuturor” (*Pastorala din 1863, p. 12-13, cit. la Pr. Prof. Niculae Şerbănescu, ibidem, p. 382-383.*).

Tot în sprijinul activităţii pastorale a slujitorilor altarelor vin şi tipăriturile: Cartea foarte folositoare de suflet şi Învăţătura către preoţi şi diaconi. Grija pentru instruirea şi formarea clerului în scopul ridicării vieţii spirituale a credincioşilor constituie, aşadar un alt aspect al sfinţeniei marelui episcop al Râmnicului.

Înainte de a îndruma pe preoţi şi păstoriţi, Sfântul Calinic a dat el însuşi dovadă prin fapte de un înalt şi pilduitor patriotism, ca unul care şi-a închinat viaţa atât Bisericii cât şi patriei. Ca membru al Divanului ad-hoc şi ca partizan al Unirii

Principatelor, el a dispus să se facă rugăciuni în toată eparhia sa şi a chemat printr-o pastorală specială pentru împlinirea acestui ideal de veacuri al naţiunii: „Religia ortodoxă fu păstrată cu sângele părinţilor noştri; românii îşi vărsară sângele pentru credinţa lui Christos, pentru lăţirea adevărului Evangheliei, care a fost şi este mântuirea patriei noastre”.

„Astăzi Dumnezeu, prin tainele Sale cele nepătrunse, cheamă pe români ca să-şi ceară pe cale legiuită coroana luptelor şi a sângelui vărsat pentru cruce, pentru apărarea Patriei, a bisericilor şi a mănăstirilor noastre, de a nu se întemeia, pe sfintele altare, biserici de altă credinţă...

„Poporul român n-are decât să ceară pe cale legiuită; viaţa politică şi naţională, făgăduită creştinilor prin glasul Evangheliei; şi spre a cere viaţa, trebuie a se uni într-un cuget şi voinţă” (*Acte şi documente relative la istoria renaşterii României, editate de Episc. Ghenadie Petrescu al Argeşului, Dim. A. Sturdza şi Dim. C. Sturdza, vol. IV, Bucureşti; 1889, p. 445-446.*).

Comitetul unionist din Craiova elogia atitudinea şi activitatea Sfântului Calinic printr-o scrisoare: „...cartea nemuririi va înscrie şi numele său între unşii şi aleşii Domnului, între păstorii cei adevăraţi, care se pun pentru turma lor, între aceia pentru care Evanghelia zice: „Cel ce va face şi va învăţa, acela mare se va chema în Împărăţia Cerului” (*Ibidem, p. 600-601.*).

Şi cu alt prilej, luminatul patriot încunoştinţa pe reprezentanţii conducerii de stat că „nu am încetat şi nu încetez a ruga pe milostivul Dumnezeu, atât (eu) însumi cât şi toate bisericile din eparhia noastră, ca să-şi săvârşească această milă a Sa, pentru împreunarea într-un singur stat a Moldo-României şi subt un singur guvern, după cum se cuprinde în cele patru puncturi ale programului naţional, ca unii se suntem uniţi în credinţa cea către Dumnezeu, drepţi slăvitori, fii ai Bisericii Răsăritului, de aceeaşi limbă şi acelaşi neam...(*Ibidem, p. 548-549.*).

Tot aşa, pentru ceea ce reprezenta Sfântul Calinic în vremea păstoriei sale, „pentru chiriarhii Bisericii Române îl aveau şi-l stimau ca pe un om extraordinar, ca pe un sfânt” (*Arhim. Anastasie Baldovin, op. cit., p. 1018.*).

Patriarhul Chiril al Ierusalimului îi scria la 4 decembrie 1850 că, chiar înainte de alegerea în scaunul de la Râmnic „la noi a fost lăudată faima multelor voastre virtuţi, prin care aţi adus la vieţuirea cea întocmai cu îngerii obştea cea sfântă de la Cernica” şi admiră „harurile Duhului cele revărsate din belşug asupra voastră, mulţumind lui Dumnezeu că şi în timpurile noastre nu au lipsit marii învăţători şi

luptători asemenea marilor îndrumători de aşezări monahale” (*Scrisoarea se află expusă la Casa memorială a Sfântului Ierarh Calinic din mănăstirea Cernica; cit. după Pr. prof. Niculae Şerbănescu, ibidem, p. 387.*).

Domnitorul Alexandru Ioan Cuza îl aprecia şi-l iubea: „Episcopul Râmnicului, Calinic este adevăratul şi sfântul călugăr al lui Dumnezeu şi ca el altul nu mai este în toată lumea” (*Arhim. Anastasie Baldovin, ibidem, p. 1030.*).

Ţarul Rusiei, Nicolae I, stimându-l de asemenea, i-a acordat în ianuarie 1854 „crucea Sfântul Vladimir clasul al 3-lea” (*Pr. prof. Niculae Şerbănescu, ibidem, p. 388.*).

Anii bătrâneţii însă începuseră să-i bată pe umeri. De aceea, la 18 septembrie 1857, şi-a scris diata, pe care a refăcut-o în mai multe rânduri, fondul rămânând acelaşi (*Prof. T. G. Bulat, Mărturii documentare..., p. 275-276.*). Ea ilustrează un minunat profil spiritual de sfânt român: „...Eu smeritul Arhiereu Kallinik Episcopu allu Eparhii Râmnicu Noului Severin, aflându-mă în vârstă trecută peste şaptezeci de ani şi auzind glasul Domnului meu Iisus Hristos ce zice în Sfânta Evanghelie, fiţi gata că în ce ceas nu gândiţi Fiul Omului va veni, adică Domnul, ca nu viind fără de veste să vă afle dormind. Pe acest glas al Domnului auzindu-l şi temându-mă, încă şi de neputinţe fiind coprins şi din zi în zi cu trupul slăbind, şi aşteptând în toată vremea acel ceas al morţii zis de Domnul, şi după putere gătindu-mă de ieşire dintr-această viaţă, cu toate că sunt coprins de lenevie, şi trândăvie şi de alte multe patimi, dar nu m-am desnădăjduit de mila Domnului meu Iisus Hristos care au venit în lume să mântuiască pre cei păcătoşi, dintre care cel dintâi sunt eu.

„Am socotit că, cu această smerită a mea scrisoare, să fac fieşcăruea cunoscut ca cei ce după sfârşitul meu vor voi să cerce averile mele, ca să nu se ostenească în zadar, nici să cerce pe cei ce mi-au slujit mie pentru Dumnezeu ca să afle comoara mea sau bogăţia chilii mele care o am adunată din tinereţele mele, pentru că de când am luat sfântul chip monahicesc în Sfânta Monastire Cernica, la 19 ani ai vârstei mele, şi m-am făgăduit lui Dumnezeu ca să aibă sărăcia cea de bună voie. Den acea vreme, până la apropierea mea de moarte, nu am adunat pentru mine averi sau mişelii, ci numai sfinte cărţi, iar aur sau argint nu am adunat nicidecum, nici am voit să aib haine de prisos, nici alte lucruri, ci numai singure cele de nevoie ale trupului. Numai de aceste m-am grijit ca necăştigarea şi sărăcia cea monahicească cu duhul şi cu singuru lucru să o păzesc şi fiind toată nădejdea numai la mila lui Dumnezeu care nici o dată nu m-au lăsat.

„Pentru că (şi) am fost arhimandrit şi stareţ la Sfănta Monastire Cernica darurile ce mi se da de la făcători de bine precum şi veniturile mănăstirii le-am cheltuit la ale mele şi la ale mănăstirii trebuinţe.

„Asemenea şi cât am fost Episcop al aceştii Eparhii nu am adunat aur şi argint ce de la dregători mi se da, ci le-am cheltuit şi pe acestea la ale mele, la ale casii şi la ale altor sărmani care au avut trebuinţă, după cum Dumnezu mi-au poruncit le-am împărţit.

„Drept aceea, ca să nu să ostenească după moartea cercetând sau iscodind orice feliu de avuţie a chilii mele fiind că nici de îngropare, nici de pomenire nu las ceva, ca sărăcia cea călugărească mai mult la sfârşit să se arate lui Dumnezeu, pentru că (eu) cred că mai primit îi va fi Fiului lui Dumnezeu de a nu ar rămânea după moartea mea nici un ban, decât ca (atunci) când s-ar împărţi multă strânsoare după moartea mea. Şi dacă nu ar voi nimeni ca pă mine cel aşa de sărac să-mi dea ticălosul meu trup obicinuitei îngropări, apoi mă rog acelor care îşi aduc aminte de moartea sa să îmi târască păcătosul meu trup la o biserică săracă şi acolo între alte trupuri să-l îngroape pe el. Iar dacă voirea stăpânitorilor ar porunci ca după moartea mea să mă îngroape după obicei, apoi mă rog iubitorilor de Hristos, fiindu-mi sfârşitul în Valahia mare, să mă îngroape în Sfânta Monastire Cernica, lângă biserica Schimbării la Faţă cea de noi zidită, de-a dreapta parte. Iar fiindu-mi sfârşitul în Valahia mică, în Eparhia Râmnicu Nou Severin, să mă îngroape în tinda bisericii a Sfântului Erarh Nicolae, cea de nou zidită de noi, în unghiul tindei cei de-a dreapta parte, ca cei ce vor vedea mormântul meu să-şi aducă aminte de dragostea noastră, ca să nu ne uite la sfintele rugăciuni, când se vor ruga către Domnul.

„Deci cei ce vor voi ca fără de bani să pomenească păcătosul meu suflet întru rugăciunile sale către Dumnezeu, unii ca aceia şi singuri să fie pomeniţi întru împărăţia lui Dumnezeu. Iar cei ce vor avea trebuinţă de plată, apoi mă rog să nu mă pomenească pe mine săracul, cel ce nimica nu am lăsat de pomenire. Iar Dumnezeu să fie tuturor milostiv şi mie păcătosul în veci, amin!

„Aceasta este diata mea, aceasta este duhovnicească mea scriere, întru acest chip este înştiinţare de averea mea, iar dacă necrezând înştiinţarea aceasta şi vor începe a iscodi, căutând aur sau argint, măcar deşi mult s-ar osteni, nimic nu va afla şi îi va judeca pe ei Dumnezeu. Amin!

„Această Diată s-a scris în Sfânta Arhiepiscopie Râmnicu Nou Severin, în Casa arhierească, în anul 1866, asemănat cu cea din anul 1857, septembrie 18, scrisă cu chiar mâna şi iscălitura noastră.

KALLINIKU RÂMNIKU

anul 1867, mai 16, Episcopia Râmnicu» (*Prof. T. G. Bulat, ibidem, p. 276 (redarea textului este interpretativă).*)

Testamentul Sfântului Calinic îi oglindeşte întreaga viaţă ca o sfântă dăruire în smerenie, întru dragostea lui Dumnezeu şi a semenilor. Suferinţele de stomac, de când fusese otrăvit, ca şi durerile de cap pe care le-a avut toată viaţa sa, îi copleşiră bătrâneţele. Fără să primească aprobarea retragerii din înalta funcţie, pe care a cerut-o, Sfântul Calinic a plecat din Râmnic şi a lăsat la conducerea eparhiei, în calitate de „vremelnicesc însărcinat cu căutarea trebilor eparhii sfinţii Episcopii a Râmnicului", pe arhimandritul Grigorie (*Monahul Casian Cernicanul, op. cit., p. 128, 129, 136-138; Pr. Niculae Şerbănescu, ibidem, p. 390.*), căruia îi încredinţase şi diata sa.

La 24 mai 1867 se afla din nou la Cernica, de care rămăsese legat sufleteşte tot timpul şi pe care nu o va mai părăsi niciodată. Din respect pentru Sfântul Calinic, guvernul i-a primit acest „paretesis" şi el a rămas până la sfârşitul zilelor sale tot în vrednicia de episcop titular al Râmnicului, purtând, prin corespondenţă cu arhimandritul Grigorie, grija şi conducerea efectivă a eparhiei (*Cuprinsul scrisorilor Sfântului Calinic, din 8 ianuarie 1868 şi din 22 februarie 1868, adresate arhimandritului Grigorie, la Pr. prof. Niculae Şerbănescu, ibidem, p. 390.*).

În acele zile, ne spune ucenicul său; biograf, arhimandritul Anastasie Baldovin, „m-am dus în capitală şi am spus mitropolitului Nifon că s-a apropiat trecerea episcopului din această viaţă; după aceasta mitropolitul Nifon a venit singur la Cernica şi l-am introdus la Prea Sfinţia Sa. Şi când a ieşit Nifon din casa Prea Sfinţiei Sale, era aşa de vesel şi luminat la chip, încât nu l-am văzut în viaţa mea. După plecarea mitropolitului, după obicei, am intrat la Prea Sfinţia Sa şi mi-a spus: „Fătul meu, Nifon mi-a spus totul şi cred că este speranţă de mântuirea lui"; adăugându-mi: „Să ştii că la şapte ani, când mă va dezgropa pe mine, va intra Nifon, mitropolitul în mormânt", care s-a împlinit întocmai" (*Arhim. Anastasie Baldovin, ibidem, p. 1031-1032.*).

Ştiindu-şi sfârşitul apropiat, în joia cea mare, 28 martie 1868, Sfântul Calinic a chemat şapte preoţi şi i-au slujit Sfântul Maslu, iar în ziua de Paşti i-a „slujit un

preot în paraclisul chiliei sale unde şedea şi s-a împărtăşit cu Sfintele Taine". A purtat apoi mai multe „convorbiri duhovniceşti" cu stareţul Cernicăi, Ştefan. În zorii zilei de joi, 11 aprilie, după ce un preot îi citise utrenia, consemnează de asemenea biograful amintit, „când s-au împlinit cele 14 zile, s-a făcut sănătos definitiv şi s-a sculat, şi s-a îmbrăcat cu hainele de îngropare, pentru că toate celelalte le dăduse toate de pomană; s-a spălat singur pe faţă, s-a pieptănat şi ne-a binecuvântat pe toţi câţi eram în casă şi, cum sta, pe picioare, s-a rezemat pe pieptul călugărului Ghermano, zicând: „Să ne vedem în fericirea de pe cealaltă lume"; suflând de trei ori din sfintele sale buze a rămas rezimat pe pieptul părintelui Ghermano; şi, după ce l-am îmbrăcat cu veşmintele ce-mi ordonase, l-am pus pe scaun cu cârja şi cu Evanghelia pe braţ şi astfel a stat mai multe zile (în biserica Sfântului Nicolae), până a venit Mitropolitul, Episcopii şi mai mulţi Arhierei şi Egumeni de la mai multe Mănăstiri" (*Idem, ibidem, p. 1033.*).

Slujba înmormântării a avut loc sâmbătă, 13 aprilie 1868. Comunicatul oficial publicat cu acest prilej relatează: „Oficiul funebru fu făcut de Eminenţa Sa Mitropolitul Primat al României (Nifon), încongiurat de părintele episcop de Roman (Atanasie Stoenescu), cinci prea sfinţiţi arhierei, mai mulţi arhimandriţi şi stareţi de mănăstiri şi a unui numeros cler, atât laic cât şi monahal. La această ceremonie funebră a asistat un foarte numeros public ce de dimineaţă venise din capitală la monastire, toţi împiegaţii Ministerului Cultelor, monahiile şi monahii din mănăstirile învecinate cu Cernica" (*Apud Pr. prof. Niculae Şerbănescu, ibidem, p. 392.*). După cuvântarea funebră a profesorului Veniamin Catulescu, patru arhimandriţi au purtat jeţul cu rămăşiţele pământeşti ale smeritului ierarh, care au fost îngropate în biserica Sfântul Gheorghe.

Pentru curăţia vieţii sale, care a făcut din el un vas ales al lui Dumnezeu, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât să fie trecut în ceata sfinţilor. Festivităţile pentru proclamarea solemnă a canonizării sale s-au desfăşurat tot la mănăstirea Cernica în zilele de 21 şi 23 octombrie 1955 (*Vezi «Biserica Ortodoxă Română», LXXIII (1955), nr. 11-12, p. 1137-1172.*). I s-au deshumat atunci osemintele şi au fost aşezate într-o raclă păstrată în biserică. Prăznuirea a fost fixată la 11 aprilie, ziua adormirii sale în Domnul. Cu acelaşi prilej, i s-au alcătuit slujbele de pomenire, i s-a publicat viaţa pe înţelesul tuturor, stabilindu-se şi felul zugrăvirii chipului său.

Cu prilejul sărbătorilor amintite, alături de ierarhii, de clerul şi de mulţimea de credincioşi români, au participat şi delegaţi ai Bisericii Ecumenice, precum şi ai celorlalte Biserici surori. Din cuvintele de laudă şi de cinstire care i-au fost închinate spicuim:

„Prin faptele sale, Sfântul Calinic a strălucit ca o stea luminoasă pe firmamentul întregii Bisericii Ortodoxe Ecumenice şi către el binecredincioşii ortodocşi de pretutindeni vor îndrepta rugile lor în diferite limbi, proslăvind pe Dumnezeu cel minunat întru Sfinţii Săi.

Sfântul Calinic a fost un rugător osârdnic, un supus ascultător, - întocmai ca îngerii - al voii lui Dumnezeu. În curăţia lui strălucea ochiul lui Dumnezeu, în mila lui faţă de oameni bătea inima lui Dumnezeu, în facerea lui de bine scânteiau cuvintele Domnului de dragoste faţă de om; în grija lui pentru organizarea Bisericii, pentru luminarea religioasă şi morală a credincioşilor, se oglindea chipul ales al unui credincios împreună-lucrător al lui Dumnezeu. De aceea şi însuşi Dumnezeu l-a proslăvit, dăruind Sfintelor lui Moaşte puterea săvârşirii, de minuni.

Sfântul Calinic este o podoabă aleasă a Sfintei Biserici Române şi un ocrotitor puternic al evlaviosului popor român" (*Ibidem*).

Pr. Prof. Ion Ionescu

Se cuvine a şti că:

În situaţia calendaristică de acum a Bisericii noastre (calendar îndreptat şi Pascalia după calendarul neîndreptat), Sfintele Paşti se serbează între 4 aprilie şi 8 mai (în loc de 22 martie şi 25 aprilie din calendarul neîndreptat). Deci sărbătoarea Sfântului Ierarh Calinic de la Cernica poate să cadă între luni în săptămâna a patra din Postul Mare (când Paştele cad la 8 mai) şi Duminica a doua după Paşti sau a Sfântului Toma (când Paştele cad la 4 aprilie). Pentru toate cazurile când sărbătoarea Sfântului Calinic cade într-una din duminicile a patra, a cincea sau a şasea din Postul mare, sau într-una din zilele Săptămânii Patimilor, sau într-una din zilele Săptămânii Luminate, sau în Duminica Sfântului Toma, slujba Sfântului Calinic de la Cernica se va cânta împreună cu slujba zilei din Triod sau din Penticostar, aşa cum se va arăta la sfârşitul acestui Minei la învăţătura de tipic a lui Marcu, pentru zilele de 11 aprilie şi 23 aprilie.

Sursa: Patriarhia Bisericii Ortodoxe Române, Sfinţi români şi apărători ai Legii strămoşeşti, E.I.B.M.B.O.R., Bucureşti, 1987, p. 520-542 Sfântul ierarh Calinic Cernicanul.

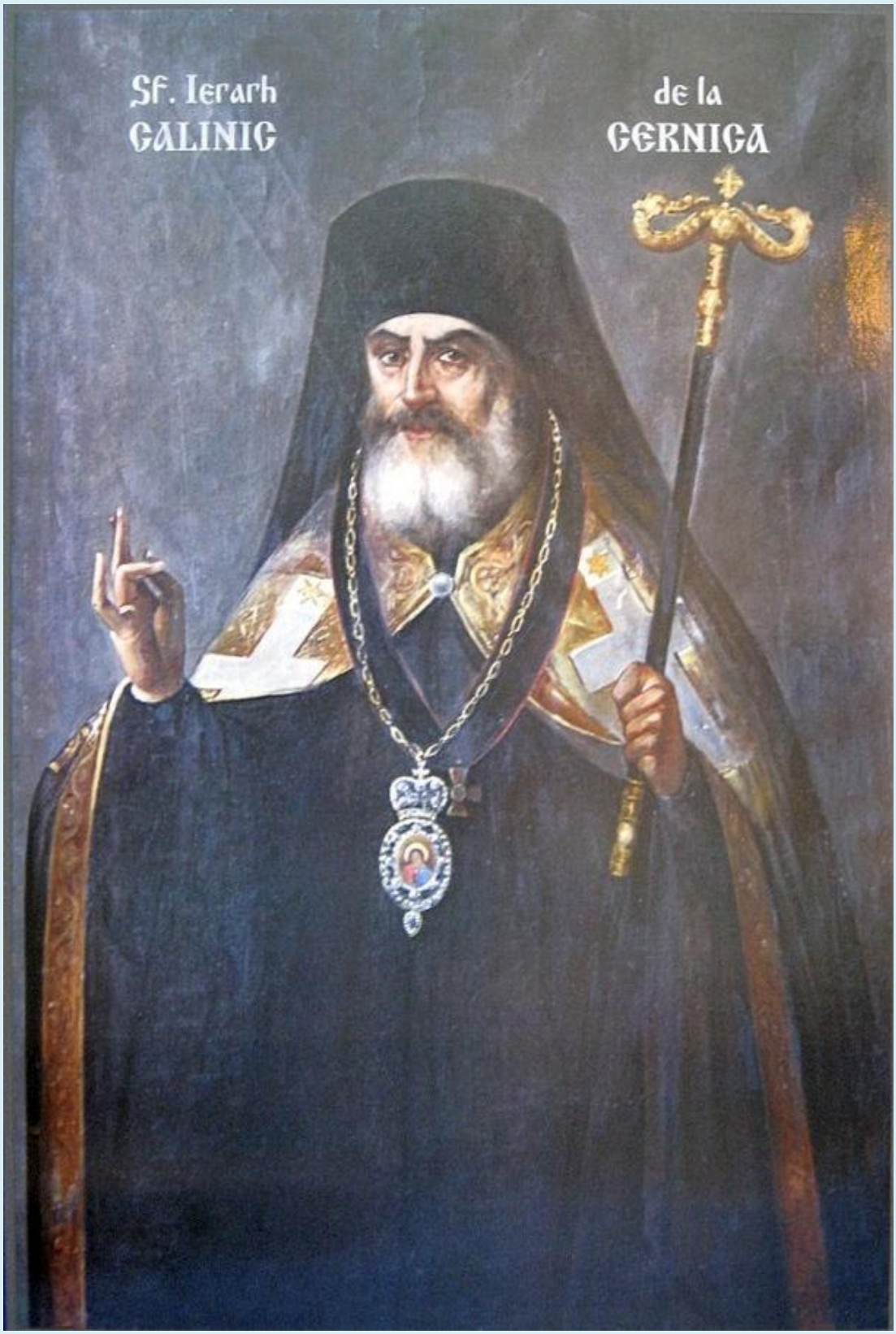

Bucură-te, Sfinte ierarhe Calinic, de Dumnezeu înţelepţite!

Sfântul mucenic Sava Gotul de la Buzău (†372)

(12 aprilie)

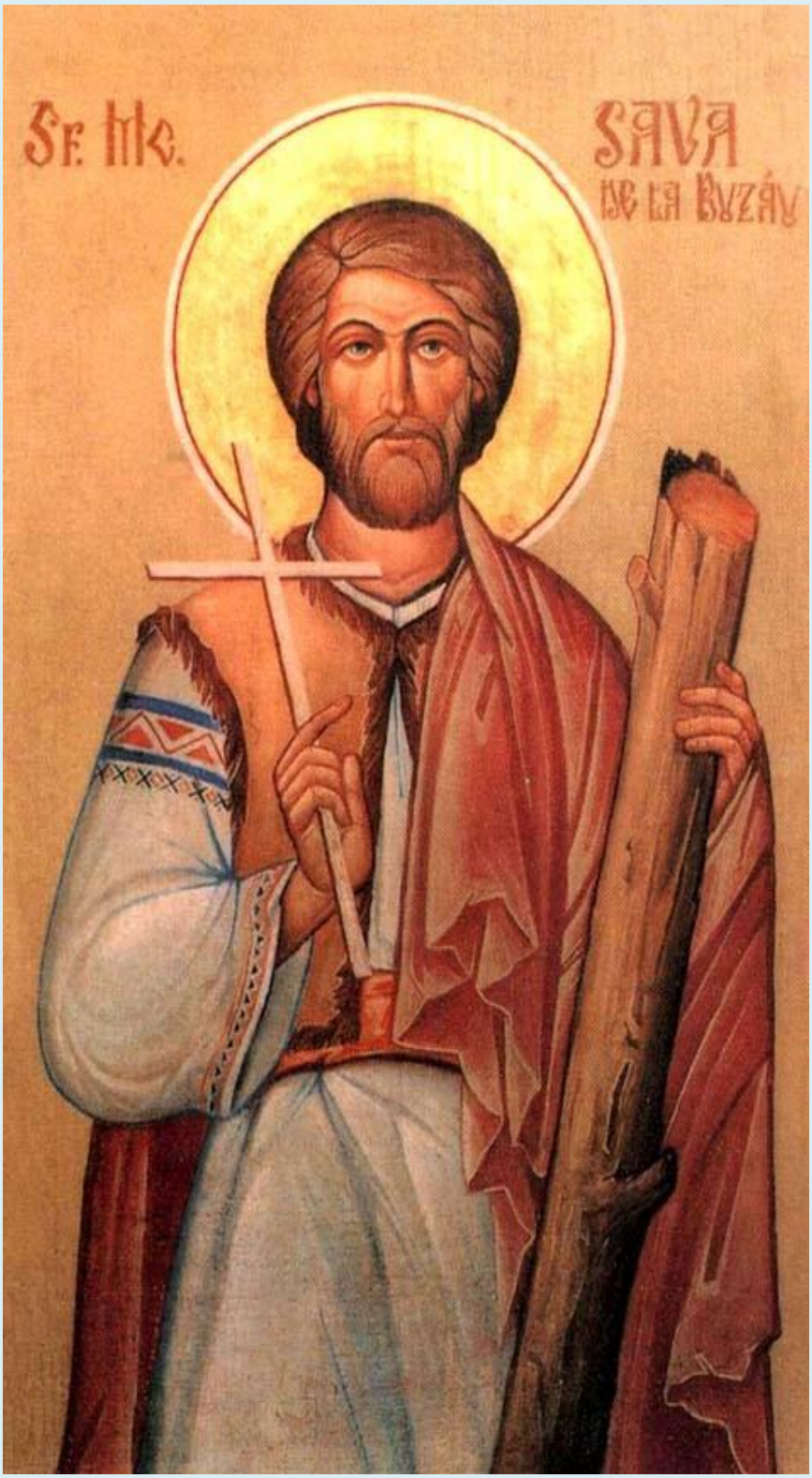

Acatistul Sfântului Sava gotul (de la Buzău)

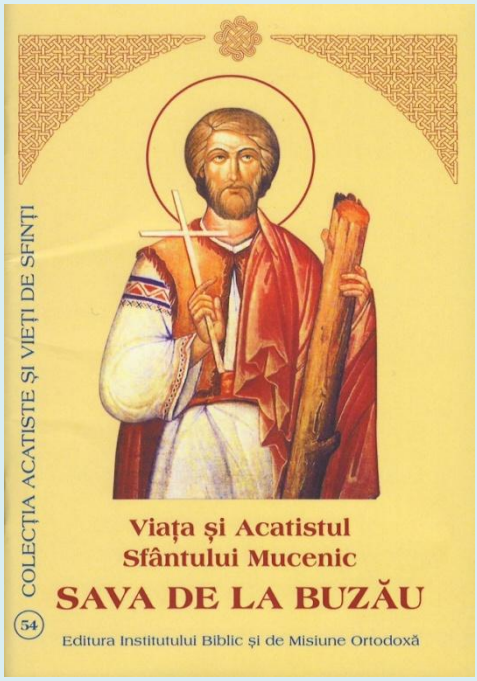

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;

Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul
Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu

adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat. Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Condacul 1

Pe apărătorul credinţei dreptmăritoare în Hristos şi marele purtător de chinuri, care în epoca străveche pe pământul nostru a strălucit, veniţi toţi iubitorii de mucenici să-l lăudăm şi cu evlavie să-i cântăm: ***Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!***

Icosul 1

Îngerească viaţă din tinereţe ai petrecut, fericite Sava, şi cu cuvântul şi cu fapta părţile Buzăului le-ai luminat şi slujirea la idoli o ai surpat. Pentru care noi, ne-vrednicii, cu laude te cinstim aşa:
Bucură-te, al Goţiei far luminos;
Bucură-te, nebiruit ostaş al lui Iisus Hristos;
Bucură-te, că viaţă creştinească cu desăvârşire ai trăit;
Bucură-te, că între păgânii goţi ca o stea ai strălucit;
Bucură-te, că prin cuvânt şi prin trăire pe ei i-ai luminat;
Bucură-te, căci cu pilda vieţii pe ei i-ai învăţat;
Bucură-te, căci cu ochii minţii tale pururea spre Dumnezeu priveai;
Bucură-te, că de la El plata ostenelilor tale aşteptai;
Bucură-te, că slujirea de idoli foarte o ai urât;
Bucură-te, că adevărata credinţă foarte o ai iubit;
Bucură-te, că prin cuvântul adevărului pe mulţi la adevărata credinţă i-ai adus;
Bucură-te, căci cu a ta trăire multora ai fost de folos;
Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!

Condacul al 2-lea

Cu multă blândeţe şi cu înfrânare viaţa ta o petreceai, cu rugăciunea cea gânditoare pe Dumnezeu în a ta inimă odihneai şi cu multă evlavie şi dragoste pururea pe El Îl lăudai, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea

Ai avut în minte, prea fericite Sava, porunca ce opreşte pe creştini de a mânca cele jertfite idolilor. De aceea pe faţă ai mustrat această nelegiuire şi la arătare te-ai mărturisit pe tine următor al lui Hristos; pentru aceasta, noi, nevrednicii, cu laude te cinstim:

Bucură-te, căci cu inima ta în Dumnezeu ai crezut;
Bucură-te, că a mărturisi adevărul nu te-ai temut;
Bucură-te, căci din toată inima, cugetul şi puterea pe Dumnezeu ai iubit;
Bucură-te, că înaintea oamenilor L-ai mărturisit;
Bucură-te, că pentru pătimire pururea gata erai;
Bucură-te, căci cu mintea ta fericirea cea veşnică o vedeai;
Bucură-te, că pătimirile vremii de acum le-ai trecut cu vederea;
Bucură-te, că fericirea cea veşnică ţi-a fost ţie mângâierea;
Bucură-te, că pentru Hristos toate gunoaie le socoteai;
Bucură-te, căci cu dragostea Lui pururea spre pătimire te aprindeai;
Bucură-te, că prin dreapta mărturisire pe mulţi la adevăr ai întors;
Bucură-te, căci cu pilda vieţii tale multora ai fost de folos;
Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!

Condacul al 3-lea

Pornindu-se iar mare prigoană în Goţia asupra creştinilor, tu, prea fericite Sava, ai vrut să te duci de Sfintele Paşti la preotul Gutic, dar prin minune dumnezeiască ai fost îndreptat să te duci în satul tău, la preotul Sansal şi împreună cu el să prăznuieşti Paştile şi să cânţi lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea

A treia zi, noaptea, după praznicul Sfintelor Paşti, Atarid cu o ceată de tâlhari a năvălit asupra satului vostru şi prinzându-te pe tine şi pe preotul Sansal, v-au legat şi v-au târât prin spini şi prin pietre aspre, cu bătăi şi cu chinuri. Pentru aceasta noi, nevrednicii, cu laude vă cinstim aşa:

Bucură-te, că aceste chinuri împreună cu preotul Sansal le-ai suferit;
Bucură-te, că întru aceasta ai fost nebiruit;
Bucură-te, că întru aceste chinuri ai rămas nevătămat;
Bucură-te, că pentru usturimea spinilor şi a pietrelor pe Domnul ai lăudat;
Bucură-te, că muncitorii, văzând răbdarea ta, s-au ruşinat;
Bucură-te, că o osie de car de grumazul tău au legat;

Bucură-te, că toată ziua aceea osia în spate o ai purtat;
Bucură-te, că până noaptea târziu această muncă o ai răbdat;
Bucură-te, că o femeie miloasă de acea osie te-a dezlegat;
Bucură-te, că iarăşi de o grindă ai fost spânzurat;
Bucură-te, că Atarid muncitorul, cărnuri diavoleşti ţi-a dat spre mâncare;
Bucură-te, că de la aceste cărnuri cu mare îngreţoşare te-ai întors;
Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!

Condacul al 4-lea

Defăimat-ai cu mare îngreţoşare cărnurile cele jertfite idolilor, pe aceste cărnuri, diavoleşti numindu-le, şi întorcându-te cu mare urâciune asupra lor, lui Dumnezeu, Celui ce dă hrană la tot trupul, ai cântat: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea

Împotrivindu-te poruncii lui Atarid de a mânca cele jertfite diavolilor, una din slugile acestuia cu prea mare mânie te-a lovit cu o suliţă în piept, încât toţi se aşteptau să te vadă mort. Iar tu, viteazule ostaş al lui Hristos, această pătimire cu mare bărbăţie o ai răbdat, pentru care te rugăm să primeşti de la noi această cântare:
Bucură-te, diamantul credinţei cel neclintit;
Bucură-te, ostaşul lui Hristos cel nebiruit;
Bucură-te, că Atarid asupra ta hotărâre de moarte a dat;
Bucură-te, că în apa Buzăului a hotărât să fii înecat;
Bucură-te, că auzind de această poruncă pe Dumnezeu ai lăudat;
Bucură-te, că pătimirile vremii de acum le-ai trecut cu vederea;
Bucură-te, că aşteptarea veşnicelor bucurii ţi-a fost ţie mângâierea;
Bucură-te, că ai fost dus cu chinuri spre înecare;
Bucură-te, că pe Dumnezeu Îl lăudai fără încetare;
Bucură-te, că ajungând la apa Buzăului, un lemn greu tiranii de grumazul tău au legat;
Bucură-te, că aruncându-te în adâncul râului, te-au înecat;
Bucură-te, ostaş nebiruit şi neînfricat;
Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!

Condacul al 5-lea

Sfârşindu-ţi alergarea ta către cer, Sava prea fericite, la vârsta de treizeci şi opt de ani, şi ducându-te să iei plata ostenelilor tale de la Stăpânul Hristos, ai cântat împreună cu îngerii Lui: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

Scos-au din apă ucigaşii sfântul tău trup şi l-au aruncat fiarelor spre mâncare; dar creştinii, luându-l, în taină l-au trimis bine credinciosului voievod Iunius Soranus, care, primindu-l cu mare bucurie, lui Dumnezeu a mulţumit cu laude, iar către tine a zis:
Bucură-te, comoară duhovnicească care la noi ai venit;
Bucură-te, stâlp al dreptei credinţe care ai fost nebiruit;
Bucură-te, că pe neamul cel barbar al goţilor l-ai părăsit;
Bucură-te, crinule prea frumos care din spini ai odrăslit;
Bucură-te, că în a ta inimă pe Hristos ai odihnit;
Bucură-te, că până la moarte pe El L-ai mărturisit;
Bucură-te, cetăţean al Cerescului Împărat;
Bucură-te, stâlp al adevărului cel adevărat;
Bucură-te, că şi părţile Buzăului le-ai luminat;
Bucură-te, că pe pământul Daciei romane ai pătimit;
Bucură-te, că aici pe Hristos cu mare îndrăzneală L-ai mărturisit;
Bucură-te, al Goţiei soare luminos;
Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!

Condacul al 6-lea
La stăruinţa credinciosului guvernator al Sciţiei mici, Iunius Soranus, sfintele tale moaşte, Sava, au fost trimise la Tomis, unde fericitul episcop Bretanion cu tot poporul cu bucurie mare le-au primit şi mulţumind lui Dumnezeu, au cântat: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea
Auzit-a Sfântul Vasile cel mare de prigoana cea cumplită ce făcuse Atarid, regele goţilor, asupra creştinilor şi a trimis epistolă Sfântului Bretanion, episcopul de la Tomis, să trimită sfintele tale moaşte în Capadocia, pe care cu mare evlavie primindu-le, împreună cu tot poporul, cu mare cinste te-au lăudat aşa:
Bucură-te, al Goţiei luminătorule;
Bucură-te, al Tomisului mângâietorule;
Bucură-te, că din Goţia la noi ai venit;
Bucură-te, căci Capadocia cu mare evlavie şi bucurie te-a primit;
Bucură-te, că odată cu epistola Sfântului Bretanion în Capadocia ai sosit;
Bucură-te, că marele Vasile ca pe o comoară te-a primit;
Bucură-te, că pentru sosirea ta în Capadocia pe Dumnezeu a lăudat şi către tine a zis:
Bucură-te, luceafărul Ortodoxiei cel prea luminat;
Bucură-te, soarele Bisericii cel prea minunat;
Bucură-te, că pe poporul Capadociei cu sosirea ta l-ai mângâiat;
Bucură-te, al Capadociei soare luminos;

Bucură-te, că sosirea sfintelor tale moaşte acolo multora a fost de folos;
Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!

Condacul al 7-lea
Marele ierarh Vasile, răspunzând la scrisoarea episcopului Bretanion al Tomisului, cu mare evlavie lăuda pe atletul lui Hristos, Sava şi cu mare stăruinţă îndemna pe poporul său să slăvească pe Dumnezeu pentru sosirea lui acolo şi să cânte: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea
În scrisoarea sa, Sfântul Vasile cel mare îşi arăta preţuirea faţă de pătimirile martirilor din Dacia şi cu deosebită evlavie aminteşte de ostaşul lui Hristos, Sava, zicând:
Bucură-te, Sava, ostaşul lui Hristos cel nebiruit;
Bucură-te, mucenic mult iubit;
Bucură-te, al adevărului ostaş neînfricat;
Bucură-te, că de chinuri nu te-ai înfricoşat;
Bucură-te, că din tinereţe credinţa cea dreaptă ai primit;
Bucură-te, că înaintea oamenilor pe Hristos ai mărturisit;
Bucură-te, că de prigoana lui Atarid nu te-ai spăimântat;
Bucură-te, că în dreapta credinţă ai rămas nemişcat;
Bucură-te, că Sfântul Vasile pentru credinţa ta te-a lăudat;
Bucură-te, căci sosirea sfintelor tale moaşte în Capadocia pe creştinii de acolo foarte i-a bucurat;
Bucură-te, al Capadociei sfeşnic prea luminos;
Bucură-te, că sfintele tale moaşte multora au fost de folos;
Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!

Condacul al 8-lea
În a doua sa epistolă, marele Vasile îndeamnă pe toţi creştinii din Dacia să facă rugăciune către Atotputernicul Dumnezeu ca să readucă pacea peste Bisericile Sale şi cu toţii să prea mărească îndurarea lui Dumnezeu, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea
În a treia sa epistolă care a trimis-o în Dacia Pontică, marele Vasile îşi arată marea sa mulţumire pentru primirea sfintelor tale moaşte, mucenice al lui Hristos, şi împreună cu toţi creştinii de acolo te laudă, zicând:
Bucură-te, ostaşule al dreptei credinţe din ţinuturile strămoşeşti;
Bucură-te, luptătorule împotriva credinţei celei păgâneşti;
Bucură-te, că inima ta cu dragostea lui Hristos s-a aprins;
Bucură-te, căci cu darul Lui întunericul păgânătăţii l-ai învins;

Bucură-te, căci în inima ta adevărul credinţei ai primit;
Bucură-te, căci cu mare îndrăzneală adevărul la arătare ai mărturisit;
Bucură-te, adevărat cetăţean al împărăţiei celei de sus;
Bucură-te, că sufletul tău pentru Hristos ţi-ai pus;
Bucură-te, că trupul, lumea şi pe diavol ai biruit;
Bucură-te, că în dreapta mărturisire ai rămas neclintit;
Bucură-te, că ai trecut cu vederea cele de jos;
Bucură-te, că prin mărturisirea adevărului, multora ai fost de folos;
Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!

Condacul al 9-lea

Toţi credincioşii din ţara noastră se cuvine a mulţumi Preaputernicului Dumnezeu, care a binevoit ca din ţinuturile noastre strămoşeşti să aleagă pe ostaşul Său, Sava, care în cer se roagă pentru Biserica şi neamul nostru românesc, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea

Sfântul episcop Bretanion al Tomisului a trimis o epistolă, odată cu sfintele tale moaşte, mucenice Sava, făcând mare bucurie marelui ierarh Vasile şi tuturor bine-credincioşilor din Capadocia, care cu mare evlavie şi credinţă te-au lăudat, zicând aşa:
Bucură-te, Sava, care cu sângele tău apa Buzăului ai sfinţit;
Bucură-te, că şi în părţile Tomisului ai strălucit;
Bucură-te, comoară duhovnicească din Goţia, nouă trimisă;
Bucură-te, că şi în Capadocia eşti lumină aprinsă;
Bucură-te, mângâiere duhovnicească din a noastră ţară;
Bucură-te, trimisule al Ortodoxiei din ţară, afară;
Bucură-te, că persecuţia cea aprinsă împotriva creştinilor pe tine nu te-a spăimântat;
Bucură-te, că persecuţia lui Atarid foarte o ai mustrat;
Bucură-te, căci prin prigoane şi suferinţe ai strălucit;
Bucură-te, că adevărul înaintea tiranilor ai mărturisit;
Bucură-te, căci pentru mărturisirea lui Hristos cu mare dragoste ai fost aprins;
Bucură-te, sfeşnic al Bisericii prea luminos;
Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!

Condacul al 10-lea

Ochiul cel neadormit şi a toate văzător privind în a ta inimă, prea fericite Sava, şi văzând dragostea ta cea neclintită către mărturisirea adevărului, ţi-a dat ţie răbdare până la sfârşit, spre a cânta lui Dumnezeu în veacul cel viitor lauda: ***Aliluia!***

Icosul al 10-lea

După mărturia marelui apostol Pavel, toate cele ale veacului de acum le-ai socotit gunoaie şi preţul cel mare l-ai pus pe mântuirea sufletului tău. De aceea şi poporul cel dreptcredincios al Bisericii lui Hristos te laudă aşa:
Bucură-te, minte clar văzătoare;
Bucură-te, inimă de Dumnezeu iubitoare;
Bucură-te, că slava veacului de acum o ai trecut cu vederea;
Bucură-te, că aşteptarea veşnicelor bucurii ţi-a fost ţie mângâierea;
Bucură-te, că petrecerea ta pe pământ, în cer a fost;
Bucură-te, crin prea frumos din spini răsărit;
Bucură-te, trandafir al Raiului pururea înflorit;
Bucură-te, omule pământesc cu minte de Dumnezeu văzătoare;
Bucură-te, albina lui Hristos cea mult lucrătoare;
Bucură-te, vulturul dreptei credinţe cel înalt zburător;
Bucură-te, tu, cel ce eşti aprins cu dumnezeiescul dor;
Bucură-te, floarea Raiului cu bun miros;
Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!

Condacul al 11-lea

Ai alergat ca cerbul spre izvoarele apelor până ce ai ajuns la izvorul vieţii, Hristos, din care ţi-ai potolit setea cea duhovnicească, Sava prea fericite. Şi acum, pururea îndulcindu-te de slava Lui, împreună cu îngerii, în veci cânţi: ***Aliluia!***

Icosul al 11-lea

Dusu-te-au pe tine ostaşii lui Atarid spre a te îneca în apa Buzăului, iar tu, prea fericite, ai zis către dânşii: „Acum văd dincolo de râu pe Cel care trebuie să-mi primească sufletul meu”. De aceea, noi nevrednicii te rugăm, acolo unde ai fost dus de Mântuitorul Iisus Hristos, adu-ţi aminte şi de noi care te lăudăm aşa:
Bucură-te, rod al grădinii celei de sus;
Bucură-te, că acolo prin multe pătimiri şi suferinţe ai ajuns;
Bucură-te, al Raiului moştenitor;
Bucură-te, că acum s-a împlinit dumnezeiescul tău dor;
Bucură-te, că de Dumnezeu ai flămânzit şi însetat;
Bucură-te, că acum cu apa Vieţii te-ai adăpat;
Bucură-te, că acolo cu îngerii pe Dumnezeu proslăveşti;
Bucură-te, căci cu patriarhii, cu apostolii şi cu mucenicii te veseleşti;
Bucură-te, căci cu sete duhovnicească spre cer ai alergat;
Bucură-te, căci acum roua Duhului Sfânt pe tine te-a rourat;
Bucură-te, crin al Raiului prea frumos;
Bucură-te, smirnă duhovnicească cu bun miros;

Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!

Condacul al 12-lea
Ai aşteptat cu mare bucurie, fericite Sava, despărţirea de trupul tău; iar în inimă o singură dorire aveai, ca până la sfârşit chinurile să le rabzi şi cu Hristos duhovniceşte să te uneşti, spre a-I cânta Lui în veci: ***Aliluia!***

Icosul al 12-lea
Ai fost afundat în apa Buzăului, prea fericite Sava, cu un lemn greu legat de grumazul tău, închipuind prin aceasta taina Crucii şi a Botezului, semnele mântuirii neamului omenesc din robia diavolului. De aceea noi, nevrednicii, cu credinţă şi cu evlavie te cinstim aşa:
Bucură-te, următorule al Crucii lui Hristos;
Bucură-te, că prin a ta pătimire multora ai fost de folos;
Bucură-te, căci cu pilda suferinţei tale pe mulţi ai folosit;
Bucură-te, că până la moarte tu pe Hristos ai iubit;
Bucură-te, că din părţile Buzăului ca o lumină ai strălucit;
Bucură-te, că ţara noastră cu pătimirea ta o ai sfinţit;
Bucură-te, albina lui Hristos cea de miere aducătoare;
Bucură-te, a ţării noastre veşnică floare;
Bucură-te, că acum înaintea Domnului locuieşti;
Bucură-te, că pentru binele ţării noastre pururea mijloceşti;
Bucură-te, stâlpare duhovnicească din tulpina lui Hristos;
Bucură-te, comoară duhovnicească de mult folos;
Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!

Condacul al 13-lea (de trei ori)
O, prea fericite mucenice al lui Hristos, Sava, care pe pământul ţării noastre până la moarte ai suferit, roagă-te către Preabunul Dumnezeu pentru toţi bine credincioşii din această ţară, ca să le dea Dumnezeu tuturor pace, sănătate şi mântuire sufletelor, spre a cânta împreună cu tine lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Apoi se zic iarăşi:

Icosul 1
Îngerească viaţă din tinereţe ai petrecut, fericite Sava, şi cu cuvântul şi cu fapta părţile Buzăului le-ai luminat şi slujirea la idoli o ai surpat. Pentru care noi, nevrednicii, cu laude te cinstim aşa:
Bucură-te, al Goţiei far luminos;
Bucură-te, nebiruit ostaş al lui Iisus Hristos;

Bucură-te, că viaţă creştinească cu desăvârşire ai trăit;
Bucură-te, că între păgânii goţi ca o stea ai strălucit;
Bucură-te, că prin cuvânt şi prin trăire pe ei i-ai luminat;
Bucură-te, căci cu pilda vieţii pe ei i-ai învăţat;
Bucură-te, căci cu ochii minţii tale pururea spre Dumnezeu priveai;
Bucură-te, că de la El plata ostenelilor tale aşteptai;
Bucură-te, că slujirea de idoli foarte o ai urât;
Bucură-te, că adevărata credinţă foarte o ai iubit;
Bucură-te, că prin cuvântul adevărului pe mulţi la adevărata credinţă i-ai adus;
Bucură-te, căci cu a ta trăire multora ai fost de folos;
Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!

Condacul 1

Pe apărătorul credinţei dreptmăritoare în Hristos şi marele purtător de chinuri, care în epoca străveche pe pământul nostru a strălucit, veniţi toţi iubitorii de mucenici să-l lăudăm şi cu evlavie să-i cântăm: ***Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!***

Şi apoi se citeşte această:

Rugăciune

Sfinte mucenice al lui Hristos, prea fericite Sava, care mărgăritarul dreptei credinţe în a ta inimă l-ai purtat şi cu multă sete duhovnicească în calea poruncilor lui

Dumnezeu ai alergat şi prin pătimiri şi suferinţe până la moarte, viaţa ta pentru Hristos nu ai cruţat-o, ajungând cu darul Lui la odihna veşnicelor bucurii; adu-ţi aminte acolo şi de noi, cei ce cinstim cu mare evlavie sfintele tale pătimiri şi prin tine, prietenul cel iubit al Mântuitorului, îndrăznim a cere milă şi iertare de la Dumnezeu în acest veac trecător, în care suntem înconjuraţi de primejdii, de ispite şi de necazuri de la lume, de la trup şi de la diavol, care pururea ne împresoară. Roagă-te, Sfinte Sava, pentru noi cei păcătoşi şi nevrednici care cerem milă şi îndurare de la Dumnezeu, prin sfintele tale rugăciuni, ca să ajungem şi noi, cei înviforaţi cu scârbe şi cu încercări, la limanul cel pururea fericit al mântuirii sufletelor noastre şi să slăvim pururea cu tine pe Dumnezeul nostru cel Preabun, Preaîndurat şi închinat în Sfânta Treime, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

(Sursa: Acatistier, Acatiste alcătuite de Arhimandritul Cleopa Ilie, Ed. Mănăstirea Sihăstria 2005, p. 138-152 Acatistul Sfântul mucenic Sava Gotul)

Vieţile Sfinţilor - Sfântul mucenic Sava Gotul de la Buzău (18 aprilie)

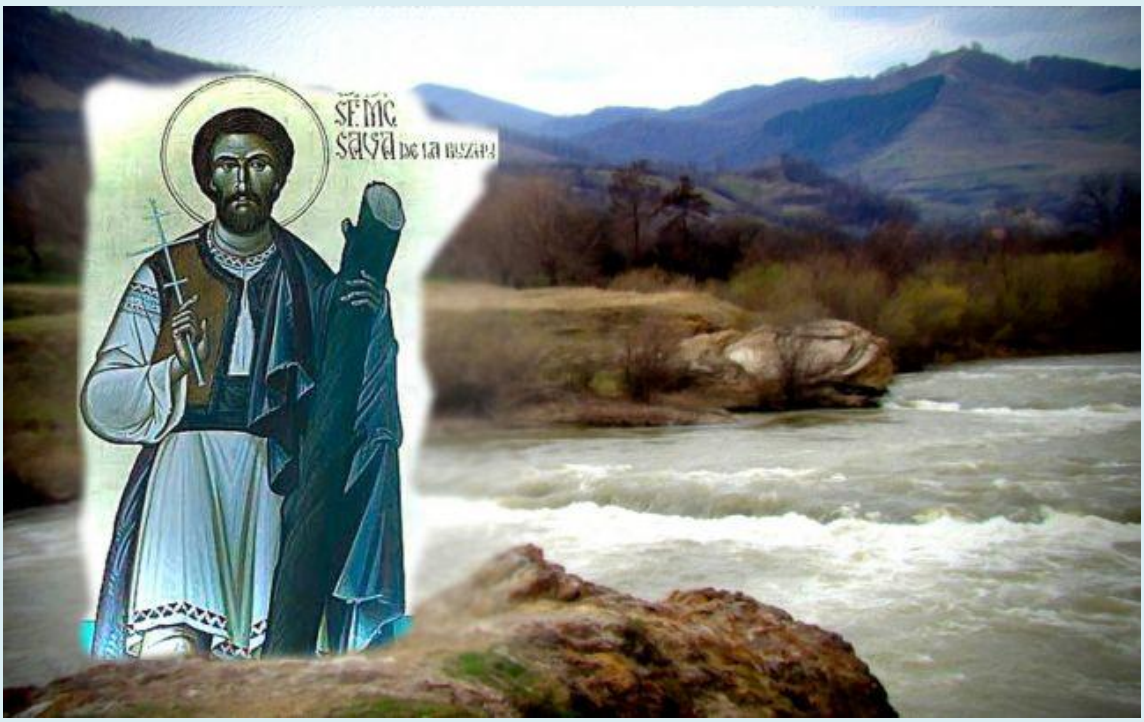

"Biserica lui Dumnezeu din Goţia, trimite dumnezeieştii Biserici cea din Capadocia şi tuturor soborniceştilor Biserici ale creştinilor - care locuiesc printre străini şi prin toată lumea - milă, pace şi dragostea lui Dumnezeu Tatăl şi a Domnului nostru Iisus Hristos să se înmulţească". Astfel începe scrisoarea din Biserica Goţilor, către cea a Capadociei, care povesteşte cele ce urmează.

Sfântul Petru a zis: "Tot cel ce se teme de Dumnezeu şi lucrează dreptatea, este primit la El". Acum Biserica aceasta iarăşi s-a arătat că este credincioasă prin ***Sfântul Sava, care este mucenic al lui Dumnezeu şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Pentru că, fiind cu neamul got şi petrecând în Goţia, printre neamul cel îndărătnic şi răzvrătit, atât de mult a urmat bărbaţilor celor sfinţi şi împreună cu dânşii prin tot felul de fapte bune cinstea pe Hristos, încât strălucea în lume ca o stea. Deoarece încă din tinereţe iubind legea Domnului, a înţeles acea faptă bună desăvârşit, ca prin cunoştinţa Fiului lui Dumnezeu, să ajungă bărbat desăvârşit. Căci celor ce-L iubesc pe El, toate le sporesc spre bine; de vreme ce, luptând vitejeşte împotriva duşmanului vrăjmaş şi făcându-se mai presus de această lume deşartă, având pace împreună cu toţi, s-a învrednicit chemării celei de sus şi a ajuns la răsplătirea cea veşnică.***

Deci, pentru pomenirea acestui sfânt mucenic şi pentru folosul dreptcredincioşilor, după săvârşirea lui întru Domnul, am judecat ca lucrurile aceluia, atât de slăvite, a nu le lăsa uitării, ci a le da prin scris.

- ✓ *Pentru că era dreptcredincios, cucernic, drept, ascultător în tot lucrul, blând, simplu în cuvânt, gata la tot lucrul bun, cântând în biserică şi îngrijindu-se de aceasta;*
- ✓ *averile defăimîndu-le, afară de cele ce-i erau de trebuinţă, înfrânat în toate, cu femeile neavând deloc împărtăşire;*
- ✓ *la rugăciuni şi la postiri îndeletnicindu-se în toate zilele, străin de slava deşartă, deşteptând pe toţi către viaţa cea plăcută lui Dumnezeu şi numai pe acelea care sunt fapte bune, sau datorii, împlinindu-le, fugind însă de acelea, care sunt potrivnice lucrurilor celor bune.*
- ✓ *Păzea credinţa cu dragoste şi neîncetat grăia despre Domnul.*

Pentru că nu o dată, ci de multe ori, mai înainte până a nu se încununa cu mucenicia pentru credinţă, cu lucrul s-a arătat că este folositor dreptei credinţe celei adevărate. Pentru că atunci când boierii Goţilor şi judecătorii au început a prigoni pe creştini şi a-i sili să mănânce cele jertfite idolilor, unii dintre păgâni s-au sfătuit ca, la creştini, la rudenii şi la vecinii lor, în loc de cărnurile jertfite idolilor, să le pună înainte pe cele nejertfite, ca astfel să-i păzească de primejdia închinării la idoli, iar pe prigonitori să-i amăgească. Înştiinţându-se de aceasta Sfântul Sava, nu voia să guste nici din acele cărnuri, pentru că, numai numindu-se jertfite idolilor, îşi aducea aminte de Apostolul care zice: Iar de va zice vouă cineva, aceasta este jertfită idolilor, să nu mâncaţi.

Încă şi în mijlocul poporului stând Sfântul Sava, mărturisea tuturor, zicând: "Dacă cineva va gusta din cărnurile acelea, nu poate să fie creştin". Cu un sfat ca acesta îi apăra, ca să nu cadă vreunul în cursa diavolului; pentru aceea, ei socotind sfatul acela, au izgonit pe sfântul din satul lor, dar mai pe urmă iarăşi l-au chemat. Apoi, când iarăşi s-a ridicat prigonire, unii închinători de idoli din acelaşi sat, care aduceau jertfă diavolilor, cu blestem au voit să spună boierilor, că nici un creştin nu se află în satul lor. ***Atunci din nou Sfântul Sava, stând cu îndrăzneală în mijlocul poporului, a strigat cu glas mare: "Nimeni să nu se blesteme pentru mine, căci eu sunt creştin".*** Iar acei închinători de idoli, pe cei de aproape ai lor, care erau din credinţa creştinească, tăinuindu-i, se jurau înaintea boierului că în satul lor nu sunt creştini, decât numai unul.

Aceasta auzind boierul cel fărădelege, a poruncit ca pe acela să-l aducă înaintea lui; şi acesta era Sfântul Sava.

Aducându-l, boierul a întrebat pe cei care stăteau înaintea sa: *"Ce averi are creştinul acesta?"*

Iar ei i-au răspuns: *"Nimic mai mult nu are, decât numai hainele cu ce este îmbrăcat"*.

Deci, boierul l-a defăimat, zicând: *"Acesta nici a ajuta ceva nu poate, nici a vătăma"*. Zicând aceasta, a poruncit ca să-l izgonească de acolo.

După aceasta iarăşi rânduindu-se asupra creştinilor mare prigoană în Gotia de către păgâni şi apropiindu-se sfânta zi a Paştilor, Fericitul Sava a voit să se ducă în alt sat, la un preot creştin cu numele Gutic, ca să prăznuiască cu el Sfintele Paşti.

Dar, când era pe cale, i s-a arătat un bărbat mare, luminos la chip, zicându-i astfel: "Întoarce-te şi du-te în satul tău, la preotul Sansal".

Sava a răspuns: "Nu este acasă, căci a plecat şi zăboveşte în părţile greceşti". Sfântul Sava nu ştia însă că preotul acela se întorsese atunci acasă, pentru praznicul Paştilor. Şi trecând de bărbatul acela, se ducea pe calea ce-i stătea înainte la Gutic preotul. Ziua era senină şi deodată s-a întunecat cu nori şi a căzut zăpadă atât de mare, încât nu era cu putinţă lui Sava să meargă mai departe. Deci, cunoscând dumnezeiasca voie, care îl împiedica din cale, s-a întors mulţumind lui Dumnezeu. Şi mergând la Sansal preotul, s-a bucurat văzându-l şi i-a spus lui şi altor mulţi, cele ce i se întâmplaseră pe cale şi au prăznuit împreună ziua Paştilor.

Dar în a treia noapte după praznic, Atarid, din adunarea păgânilor, fiul boierului Rotest, a năvălit asupra satului fără de veste, cu mare adunare de tâlhari păgâni şi găsind pe preot odihnindu-se în casa sa, l-au prins, asemenea şi pe Sava apucându-l, i-au legat pe amândoi. Şi punând pe preot în car, îl târau; iar pe Sava gol, ca şi cum ar fi ieşit din pântecele maicii sale, îl târau peste spini, bătându-l cu beţe şi bice, fără de milă; apoi l-au prigonit astfel până la cetatea lor; atât erau de aspri şi de cumpliţi asupra robilor lui Dumnezeu. Dar prigonirea cumplită a acelor vrăjmaşi a făcut arătată răbdarea şi credinţa bărbatului celui drept.

Biciuirea Sfântului Sava

Iar după ce s-a făcut ziuă, sfântul, slăvind puterea Domnului, le spuse: "Oare nu m-aţi gonit şi m-aţi târât pe spini gol şi desculţ? Deci căutaţi dacă nu s-au rănit picioarele sau dacă pe trup sunt semne de bătăile voastre!" Dar ei, nevăzând nici urme de răni pe trupul lui, s-au mirat şi luând o osie de la car, au pus-o pe spatele lui şi trăgându-i mâinile spre capetele osiei l-au legat; asemenea şi picioarele întinzându-le, le-au legat de altă osie şi aruncându-l la pământ pe spate, l-au căznit, bătându-l şi batjocorindu-l toată ziua până în noaptea adâncă.

După ce au adormit călăii, a venit o femeie care se sculase de cu noapte să gătească mâncare casnicilor; aceea a dezlegat pe sfântul de osie, iar el s-a sculat şi a ajutat femeii la lucrul ei. Iar după ce s-a făcut ziuă, Atarid a poruncit să-i lege mâinile şi să-l spânzure de grindă în casă.

După un ceas a venit la preot şi la Sava oarecare de la Atarid cu cărnuri jertfite idolilor şi le-au zis: "Marele Atarid vă zice să gustaţi din cărnurile acestea şi veţi izbăvi sufletele voastre de moarte".

Preotul răspunse: "Nu vom gusta, că nu se cade să mâncăm cărnuri de acestea diavoleşti; ci ne rugăm lui Atarid ca mai bine să ne răstignească, sau cu altfel de moarte să ne ucidă".

Apoi Fericitul Sava a întrebat pe cei ce veniseră: "Cine a trimis acestea?"

Ei au răspuns: "Stăpânul Atarid".

Sfântul zise: "Unul este Stăpân, Dumnezeul Cel din cer. Iar aceste pieritoare bucate necurate sunt, precum Atarid acela, de la care sunt trimise".

Zicând aceasta Sfântul Sava, una din slugile lui Atarid, aprinzându-se de mânie a lovit cu o suliţă ce o ţinea în mâini, în piept pe sfântul atât de tare, încât toţi cei ce erau de faţă aşteptau ca îndată să moară mucenicul. Dar cu purtarea de grijă a lui Dumnezeu păzindu-se mucenicul, nu s-a rănit, nici a simţit durere, ci a zis către cel ce l-a lovit: ***"Ţie ţi se pare că m-ai rănit cu suliţa ta, dar acea lovire n-am simţit-o în alt fel, decât cum m-ar fi lovit cineva cu un fir de lână".***

Înştiinţându-se Atarid de aceasta, a poruncit ca să piardă pe Sfântul Mucenic Sava. Deci slujitorii cei necuraţi, lăsând legat pe preotul Sansal, au luat pe Sava şi l-au dus la râul ce se chema Musia (Buzău) ca să-l înece acolo. Iar sfântul mucenic, aducându-şi aminte de porunca Domnului şi iubind pe aproapele ca pe sine, a întrebat pe slujitorii care îl duceau: ***"Ce a greşit preotul, de nu moare împreună cu mine?"***

Aceia i-au răspuns: "Nu este treaba ta a şti aceasta".

Iar Sfântul Sava, umplându-se de bucuria Sfântului Duh, a strigat, zicând: "Bine eşti cuvântat, Dumnezeule şi preamărit este numele Fiului Tău în veci. Amin. Căci Atarid singur s-a dat pe el morţii şi pierzării celei veşnice, iar pe mine m-a trimis la viaţa care este de-a pururea, pentru că aşa ai voit Tu cu robii Tăi, Doamne, Dumnezeul nostru".

Şi aşa sfântul, fiind dus la moarte, nu înceta a lăuda şi a mulţumi lui Dumnezeu, socotindu-se că este nevrednic de pătimirile veacului acestuia, pe lângă slava care i se va arăta. Şi ziceau slujitorii unul către altul: "De ce nu liberăm pe acest om nevinovat, căci Atarid nu va şti de aceasta".

Dar Sfântul Sava a zis către dânşii: "De ce grăiţi vorbe nebuneşti şi nu faceţi cele ce vi s-au poruncit? Pentru că eu văd ceea ce voi nu puteţi să vedeţi: Iată stau sfinţii îngeri, care au venit să-mi ia sufletul cu slavă!" Deci, ducând la râu pe sfântul mucenic şi legându-i de grumaji un lemn greu, l-au aruncat în adânc şi l-au înecat.

Martirizarea Sfîntului Sava în riul Buzău
Pictură în palatul episcopal.

Astfel şi-a sfârşit alergarea Sfântul Sava, păzindu-şi curată sfânta credinţă până la sfârşit. El a trăit treizeci şi opt de ani şi s-a încununat cu mucenicia în a cincea zi după Paşti, pe 12 Aprilie, împărăţind Valentinian la Apus, iar Valent la Răsărit.

După aceea ucigaşii, scoţând din apă trupul mucenicului, l-au aruncat pe pământ, lăsându-l neîngropat. Dar nici fiarele, nici păsările nu s-au atins de sfântul lui trup, ci s-a îngrijit de mâinile fraţilor celor cucernici.
Iar luminatul Iunie Soranos, voievod al cetei Sciţilor, fiind cinstitor al Dumnezeului Celui adevărat, trimiţând bărbaţi credincioşi, au luat cinstitul trup al mucenicului din locul cel barbar şi l-au adus în părţile greceşti. Şi voind să-şi împodobească patria sa, l-a trimis în Capadocia, scriind astfel către Biserica Capadochienilor:

"La a voastră dreaptă credinţă, după sfatul presbiterilor - aşa voind Domnul, Cel ce dăruieşte darul Său celor ce se tem de El - am trimis acest cinstit dar şi rodul credinţei Celui slăvit. Deci, săvârşind pomenirea mucenicului, în ziua în care s-a încununat, să daţi de ştire de aceasta şi celorlalţi fraţi, ca în toată soborniceasca şi apostoleasca Biserică, veselindu-se duhovniceşte, să preamărească pe Domnul, Care şi-a ales robii Săi. Închinaţi-vă tuturor sfinţilor! Închină-se vouă fraţii cei ce rabdă prigonirea împreună cu noi. Iar Celui ce poate cu darul şi cu iubirea de oameni să ne treacă pe noi la cereasca Împărăţie, se cade slavă, cinste şi închinăciune, împreună cu Unul Născut Fiul Său şi cu Preasfântul Duh în veci. Amin".

Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!